ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5487 | 12/25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 8 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1321 | ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5487

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԿԻՆԸ ԵՒ ՃԵՐԱՄԻ ՈՐԴԸ

Պճնումի եւ զարդարանքի ընդածին փափաքը կ'երեւի թէ միայն մարդուն եւ գործարանաւոր էակներու սանդուղին բարձրագոյն աստիճաններուն վրայ գտնուող էակներուն յատուկ չէ:

Սա որդ ըսուած ճճին անգամ որ էակներուն ամէնէն ստորուկը եւ ստորինը նկատուած է, շերամի որդը, կարծես պճնելու գերագոյն իղձէ մը առաջնորդուած՝ ինք իրեն ճերմակ, դեղին կամ կանանչ մետաքսէ զգեստ մը կը հիւսէ, որուն խոզակ անունը կուտան:

Բայց կին արմատը որ բնաւ չի ներեր որ անարգ որդ մը իրեն քար հանէ, երբ մանաւանդ խնդիրը պճնումի եւ զարդարանքի վրայ է, ուզեց որ շերամի որդին ինք իրեն համար հիւսած մետաքսէ շապիկը անոր պատանքը ըլլայ եւ այդ պատանքն ալ՝ խոզակը, ինքը ժառանգէ, անկէ խլուած մետաքսի թելերէ հիւսուած կտաւներով ու ժապաւէններով զարդարուելու համար: Կեանքի պատմութիւնն է պարզապէս: Եթէ չըլլար որդին կողոպուտը, չպիտի ապահովուէր կնոջ հագուստ ու կապուստը:

Եւ քանի որ չի կայ օձիք մը որ կին մը չի զարդէ անոնցմէ քուրջերու սիրուն եւ մեղսակցութիւն մը որուն այր մարդը սիրով չի փարի կ'օջական սիրուն, արուեստ ու գիտութիւն ձեռք ձեռքի տուած ստեղծած են 1.— étouffoirներ ուր դեռ թիթեռնիկ չեղած, խոզակաւոր շերամի որդերը կ'առաջնորդուին գունդագունդ ջերմութեամբ խեղդուելու համար, 2.— մանարաններ, ուր այդ խոզակներուն վրայ խեղճ որդերուն փաթթած թելերը կը քակուին — դարձեալ կեանքի պատմութիւն.— եւ 3.— մետաքսեղինաց գործարաններ, ուր խեբեր ձեւացած մետաքսի թելերը պիտի վերածուին վերջին նրբաձեւութեան քմահաճոյքին տրամադրած կտաւներու եւ ժապաւէններու:

Ահա այս կնոջական արդուզարդի հազարումէկ պէտքերն են —պէտքեր զորս պճնասէր այրերու կանացի մասնակցութիւնն ալ աւելի կը շեշտէ, մետաքսեայ փողկապներու, հովանոցներու, զգեստ ատաղձներու եւայլն պաճուճանօք գործածութեամբ— որ թանկագին պէտքի մը կարգը կ'անցընեն անարգ ու անպէտ որդ մը, շերամի որդը:

⁂

Կարծես գիտակից այն մեղապարտ նպատակին որուն պիտի ծառայէ՝ այդ որդն ալ իր կարգին վրէժը կը լուծէ կիներէն, անոնցմէ հազարաւորներ, ամէն հասակէ ծառայեցնելով իրեն մշակութեան: Այս կերպով աշխարհիս ամէն կողմը, սկսեալ Մայրագոյն Արեւելքէն որ օրրանն է շերամի որդին՝ — ուր շերամի որդը որ որոտման ձայնէն կը վախնայ կ'ըսեն, հարկաւ սոսկալի ճգնաժամ մը կ'անցընէ, այժմ Ռուսաճափոն նաւերու թնդանօթաձգութենէն, — մինչեւ Եւրոպայի, Ամերիկայի եւ նոյնիսկ Ափրիկէի խորերը, միլիոնաւոր գործաւորներ ու գործաւորուհիներ, տասը մատնին մոմ կտրած, ստրկաբար կը ծառայեն շերամի որդին, կ'աշխատին շերամաբուծութեան արհեստին մէջ:

Իրաւ է որ Կայսերական Գանձին եւ Հանրային Պարտքի Վարչութեան յանձնառած զոհողութեանց՝ շնորհիւ շերամաբուծութիւնը յառաջդիմական հսկայ քայլեր առած է նաեւ ի Թուրքիա, մանաւանդ Պրուսայի նահանգին եւ Իզմիտի Սանճագին մէջ —ուր մերազնեայք եւս բաւական պատուաբեր ու շահաւէտ մասնակցութիւն մը ունին այդ արհեստի կիրառման մէջ— սակայն գաւառական բազմաթիւ ուրիշ կեդրոններու մէջ ալ, ուր այս կարի հասութաբեր արհեստը կրնայ շահագործուիլ մերազնէից կողմէ, դժբաղդաբար ցարդ լքուած է, մեր նախահօր, Ադամի օրով ծանօթ՝ ցորենի մշակութեան միակողմանի արհեստին տարամերժ կիրառման ի նպաստ:

Թթաստաններու մշակութիւնը Անատոլուի բերրի հողին գրեթէ ամէն մասերուն մէջ հաւասարապէս կը յաջողի. ասկէ զատ, բարեխնամ կառավարութիւնը տասը տարի տասնորդի տուրքէ զերծ հռչակած է բոլոր նորատունկ թթաստանները: Ցնար Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը ամէն տեսակ նպաստ ու քաջալերութիւն չի զլանար ամէն անոնց որոնք շերամաբուծութեամբ կ'ուզեն զբաղիլ: Եթէ այս ամէնուն միացընենք նաեւ սա խորհրդածութիւնը որ շերամաբուծութիւնը նպատակ ունի ծառայելու պէտքի մը որ մանաւանդ կիներու յատուկ է եւ երբ յիշենք սա ծանօթ առածը թէ «ինչ որ կինը կ'ուզէ Աստուած կը կամենայ» պիտի ընդունինք, առանց դժուարութեան, թէ շերամաբուծութիւնը մեր մէջ դեռ շատ առաքեալներու կը կարօտի յառաջդիմելու համար:

Այդ առաքելական պարտականութիւնը մասամբ կատարած եղաւ Նպաստից Յանձնաժողովը որ թթենիի հունտեր ղրկելով աջ ու ձախ, բայց որպէս զի այդ հունտերը բարեբեր դաշտի մը վրայ իյնան, մամուլը պարտական է առոգել նախ գեղջուկ միտքերու յաճախ ամուլ դաշտը տրամաբանութեան արդասաւոր ցօղովը եւ մատնանշել անոնց շերամաբուծութեան առաւելութիւնները բաղդատմամբ մշակական նուազ շահաբեր ճիւղերու շահագործման:

Զ. Ե.

ՄՏՔՈՎ ԱՂՔԱՏՆԵՐ

Արեւելքի ծանօթ աշխատակիցը Ցաւսակ, որուն միշտ հմտալից ու կուռ ոճով գրուածքները ամէն կարգի ընթերցողներուն ուշադրութիւնը իրեն կը հրաւիրեն, վերջերս «Հրապարակագրութեան դերը» վերնագրով գրած առաջնորդողը ինծի պատեհութիւն կուտայ երկու խօսք ըսել Պոլսահայ մամուլին Եւրոպայի թղթակիցներու մասին, որոնք իրենց վստահուած պաշտօնը խղճի մտօք կատարելու կոչումը չունենալէն զատ՝ իրենց «եսը առաջ քշելու եւ իրողութիւնները խեղաթիւրելու» թեթեւամտութիւնը կը գործեն. այդ կարգի գրչակները միշտ իրենց սխալանքներուն մէջ գիտակցաբար տարուբերուելով եւ իրենց պատկանած թերթերու վարկերու վստահութիւնը չարաչար գործածելով ճարպիկութեամբ մը կը տեղեկագրեն, առանց սոսկալու իրենց ականջը հասած ու ասկէ անկէ ներշնչուելով ամէն տեսակ լուրեր: Լրագրութիւնն ալ իր կարգին, նորութիւն մը դուրս տալու մարմաջէն բռնուած, կը սկսի խոշոր խոշոր տառերով զանոնք հիւրընկալել իր էջերուն մէջ, ի հարկին ծանօթութիւններ աւելցնելով իր թղթակցին անկեղծութեան եւ չեմ գիտեր ինչ բարեմասնութեանց վրայ. այդ կարգի թղթակցութիւններ կարդացած ատեննիս մեր վրայ տխուր տպաւորութիւն մը կ'ընեն եւ տարակոյս չունինք որ նոյնը կ'ընէ նաեւ այն ամէն ընթերցողներուն վրայ, որոնք մամուլին հրատարակութեանց քայլ առ քայլ կը հետեւին:

Այդ թղթակիցներուն նպատակը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ հրապարակագրութեան նուիրական պաշտօնը ծառայեցնել իրենց ճղճիմ հաշիւները մաքրելու ու իրենց շուկայական գծուծ կիրքերը յագեցնելու: Այս տեսակ պարագաներ միշտ անպակաս ըլլալուն՝ կը մտածեմ իրաւի թէ մամուլը, որ կոչուած է ըլլալ բարոյական յառաջդիմութեան գլխաւոր ազդակը, պէտք չէ իր մէջ ընդունի այդ կարգի գրիչներ, քանի որ մեր գրականութիւնը ի չգոյէ ժողովրդական մատենադարանի, անոր մէջ պիտի ամփոփուի եւ միեւնոյն ատեն պիտի կրթէ չափահասներուն միտքը ու պիտի ազնուացընէ սիրտը, ինչպէս դպրոցը կ'ընէ մեր չափահասներուն:

Անցեալ տարի այս սիւնակներուն մէջ առիթ ունեցայ պարբերաբար Բարիզեան թղթակիցներու ստայօդ գրութիւնները ձաղկելով ցոյց տալու իրենց հետեւած ծուռ ճամբան. անոնք փոխանակ ճանչնալու իրենց սխալանքը եւ հրապարակաւ խոստովանելու առաքինութիւնն ունենալու, տարբեր միջոցներով ու ձեւերով առաջ տարին իրենց կրքոտ գրիչը Առաջնորդ հօր դէմ, ի հարկին երես առնելով անշուշտ տեղւոյն հոգեւոր հովիւէն: Այն ատենները, թերեւս մինչեւ հիմա, կասկածողներ կան թէ այդ թղթակցութեանց ամբողջին հեղինակը նոյն ինքն Առաջնորդը եւ կամ իրեն մօտիկ մէկ ազգականը եղած ըլլայ. այդ կարգի թեթեւամիտներ կը կարծեն թէ աշխարհի վրայ ճշմարտութիւնը պիտի ծածկուի յաւէտ. այս տողերը գրողը որ նախանձախնդիր եղած է իր մանկութենէն մինչեւ այսօր անշահախնդիր եկեղեցականները յարգել ու բաղդախնդիրներն ալ վարկաբեկ ընել, տեսնելով արեւու պէս պայծառ եղող իրողութիւններ, այն ատեն հարկ տեսաւ հրապարակաւ պատասխանել ամէն անոնց որոնք չարակամութեամբ մը աշխատեցան Առաջնորդ եպիսկոպոսի մը վարկը կոտրել եւ բարեբաղդաբար չյաջողեցան եւ ալ չպիտի կրնային յաջողիլ, քանի որ իրենց պաշտպանած վարդապետութիւնը բարոյականի վրայ հիմնուած չէր:

Աւելի թարմ օրինակ մըն ալ այս անգամ կրնամ առնել Մանչեսթրի լոնտոնեան թղթակից Սօրզմէնէն, որուն անհամ թղթակցութիւններուն քիչ շատ ծանօթ եմ. վերջերս «Հայ մամուլ Լոնտոնի մէջ» վերնագրով գրած յօդուածին մէջ՝ անշուշտ նոր բան ըսած ըլլալու գիտակցութեամբ՝ տեղւոյն հոգաբարձութեան մասին դիտողութիւններ ըրած ու աշխարհածանօթ մայրաքաղաքին երբեմնի հովիւ հանգուցեալ Նայայի վարդապետի (ապա եպիսկոպոս) պաշտօնավարութեան մասն ալ բոլորովին խեղաթիւրուած էր: Դառնալով մեր պատասխանին, տեղւոյն գաղթականութիւնը, որ օր ըստ օրէ բազմանալուն պատճառաւ՝ կարծենք իրաւունք ունի իր վճարած հովիւը միշտ հոս պահել՝ իր հոգեկան պէտքերու մատակարարութեանը համար: Ասով հանդերձ, որուն հոգաբարձութիւնը անմիջական պէտք տեսած ժամանակ միշտ փութացած է Լոնտոն ղրկել, ինչպէս որ վերջին անգամ Առաջնորդ հօր Ս. Պատարագ մատուցանելուն առթիւ, առժամեայ հովիւ Տ. Մկրտիչ Կրճիկեան քահանան ղրկեց եւ միեւնոյն ատեն ճամբու ծախքն ալ վճարեց, բայց մեր Սօրզմէնը այս տեսակ բացայայտ իրողութիւն մը չուզեր տեսնել, դիտողութիւն ըրած ըլլալու յաւակնութեամբ. եւ եթէ քաղաքիս հոգաբարձութեան կողմէ մինչեւ ցարդ Լոնտոնցիներու նկատմամբ ունեցած համակիր վերաբերումը չի գոհացներ, պէտք էր իրենց մատուռը ունենալ եւ յատուկ հովիւը, ինչ որ ժամանակին Նայայի վարդապետ շատ աշխատած եւ նիւթական ու բարոյական ամէն զոհողութիւն յանձն առած էր՝ իր ձեռքով հաստատած մատուռը կանգուն պահելու համար, բայց դժբաղդաբար Լոնտոնցիք անփոյթ գտնուեցան եւ այսօր ելլել այդ եկեղեցականին դէմ հրապարակաւ յարձակում մը ընելը պարզապէս անոր գերեզմանին անէծք կարդալ կը նշանակէ:

Մանչեսթր — ԱՐԹՈՅ

ՏԱՐՍՈՆԻ ՍԷՅՆԹ-ԲՕԼ ԳՈԼԷՃԸ
ԵՒ
ԻՐ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Գեղարուեստները իրենց չնաշխարհ ու ազնուացուցիչ ազդեցութեան համար մեծապէս նպաստաւոր են թէեւ ամէն հասակի, բայց մանաւանդ երիտասարդութիւնն է որ անկէ պատշաճօրէն կ'օգտուի ու կը զարգանայ. եթէ կարենայ զանոնք յարմար կերպով գործածել իր օգտին ու յառաջդիմութեան:

Երաժշտութիւնը՝ թագուհին հինգ քոյր-գեղարուեստներուն, ինչպէս միւսները՝ կրնայ սքանչելիօրէն բարի ու ազնիւ ներգործութիւն մը ընել երիտասարդ սրտերու ու մտքերու վրայ, իբր սրտին լեզուն ու զգացումներուն աննիւթացումը: Շատ ու շատ ուրախ ենք որ, թէեւ աստիճանաբար, բայց վստահելիօրէն կը ցրուին նախապաշարումի սեւ ամպերը մեր վրայէն ալ, սիրելի դարձնելու համար մեզ գեղարուեստները եւ երաժշտութիւնը մասնաւորապէս:

Հիմակ իսկ, շատ տեղեր կը տեսնենք, թէեւ ցաւելով, նախապաշարեալ ծնողքներու զգուշաւոր հոգածութիւնը իրենց պատանի զաւակներուն վրայ, երբ անոնք գեղարուեստի բնազդէն մղուած, կը փափաքին անոր ո եւ է մէկ ճիւղին, երաժշտութեան, զոր օրինակ: Եւ մինչեւ անգամ արգելք կը հանդիսանան անոնց, եթէ փափաքին ջութակի մը լարերուն վրայ կենդանացընել իրենց երիտասարդ սրտին յոյզերը: Անիմաստ նախապաշարում: Բայց շատ ուրախառիթ է մեզ տեսնել թէ շատ մը գոլէճներու եւ վարժարաններու մէջ կ'ուսուցուի թէ՛ ձայնական թէ՛ գործիական երաժշտութիւնը. իբրեւ ազդու դարման մը ընկերային շատ մը չարիքներուն: Կը ճանչնամ շատ մը երիտասարդներ, որոնք իրենց տան մէջ երջանիկ ու զուարթ home մը չգտնելնուն է որ ապականարար տեղեր կը յաճախեն իրենց հաճոյք սարքելու: Եթէ չեն կրնար գտնել անմեղը, կը հետամտին ստորինին: Ուրեմն ինչպէս բոլոր գեղարուեստները, նոյնպէս երաժշտութիւնը պէտք է նուիրագործել, վայելելու համար անոր առթած անմեղ ու մաքուր հաճոյքները: Քանի որ ուսումնասիրութիւն մը գրել չէ մեր նպատակը երաժշտութեան ու անոր օգուտներուն վրայ, ուրեմն անցնինք:

Ամսոյս 12ին (Ն. Տ.) Քաղաքիս ամերիկեան Սէյնթ-Բօլ գոլէճին մէջ տեղի ունեցաւ նուագահանդէս մը, որուն վրայ քանի մը տող տեղեկութիւն տալ կ'արժէ Արեւելքի ընթերցողներուն: Գոլէճին սրահը, ուսուցութեան եւ անգլիական գրականութեան ուսուցչուհի Օր. Պրիւըր եւ Փրանսերէնի ուսուցիչ Մր. Իմէրի հսկողութեան տակ, ճաշակաւոր կերպով թրքական ու ամեր. դրօշակներով, արմաւենիի դալար ոստերով զարդարուած էր: Ամէն կարգադրութիւն կատարուած էր՝ գոհ թողելու համար հրաւիրեալները: Հրաւիրուած էին Ատանայի կուսակալը Պահրի փաշա, Մէարիֆի տնօրէնը, կառավարական թարգման Աւետիս էֆ. Սիւլեան, Մէրսինի Միւթէսարիֆ փաշան եւ քաղաքիս գայմագամ պէյը, քանի մը ուրիշ կառավարական պաշտօնեաներ, Մէրսինի անգլիական հիւպատոսը ու հայ եւ յոյն համայնքներուն պատուաւոր ներկայացուցիչներ: Իրիկուան ժամ 1. 30 (Ը. Թ.) թէ՛ Ատանայէն եւ թէ Մէրսինէն մասնաւոր կառախումբեր կը բերէին հրաւիրեալները:

Նուագախումբը կը բաղկանար 14 անդամներէ եւ նստած էր բարձր բեմի մը վրայ. ամէն երաժշտական գործիքի վրայ կապուած էին երեք գոյնով «րօզէդ»ներ: Նուագախումբը ժամը երկուքին, Գոլէճին կարող երաժշտագէտ ուսուցիչ եւ նուագախումբի վարիչ Ժօրժ Քրիմիցասի հսկողութեան տակ բացաւ հանդէսը, նուագելով Համիտիէ քայլերգը, որ յոտնկայս ունկնդրուեցաւ. յետոյ ամերիկեան ազգային երգը Քուայրին հետ, ապա ֆրանսական, ռուսական եւ հելլենական ազգ. երգերը, որոնց ամէնքն ալ բուռն ծափահարութիւններ խլեցին հանդիսականներէն: Ածեց նաեւ քանի մը գեղեցիկ կտորներ, ինչպէս cantade d'Estherէն ազուոր բազմաձայններ (որուն Քուայրը ձայնով կ'ընկերանար) Pot pourri done, Mascotte, քանի մը գեղեցիկ վալսեր, քատրիլներ, բոլքաներ եւ մարշեր, որոնք տաք ծափեր խլեցին: Դադարի ատեն հրաւիրեալները մեծարուեցան թէյով, քէյքով եւ անուշեղէններով: Ժամը հինգին վերջացաւ նուագահանդէսը եւ հրաւիրեալները գոհ ու զուարթ, գեղարուեստական երեկոյթի մը առթած հաճոյքէն գինով, նորէն մասնաւոր կառախումբերով իրենց քաղաքները դարձան, նետուելու համար Մորփէոսի հանգստաւէտ գիրկը:

Այս առթիւ աւելորդ չենք համարեր քանի մը խօսքեր ընել Գոլէճին ազգ. մանկտւոյն մատուցած ծառայութեան ու ներկայ վիճակին վրայ: Այս տարի գոլէճը ունի 125 գիշերօթիկ եւ 38 ցերեկօթիկ աշակերտներ 31 տարբեր գիւղերէ կամ քաղաքներէ: Աշակերտաց 80ի չափը լուսաւորչական, 25ի չափը Օրթոտոքս Յոյն, մնացեալ մասը բողոքական ու քանի մը արաբ կաթոլիկներ կան: Գոլէճը մինչեւ հիմա տուած է, հակառակ կարճատեւ շրջանի մը, 57ի չափ շրջանաւարտներ որոնք ուսուցչութեամբ, բժշկութեամբ ու հոգեւոր պաշտօնէութեամբ օգտակար կը հանդիսանան իրենց համայնքներուն: Ուսուցչական մարմինը կը բաղկանայ 11 ուսուցիչներէ: Տարեկան պիւտճէն 10,000 տոլարի (2000 անգլիական ոսկի) մօտ գումար մըն է:

125 գիշերօթիկներէն շուրջ 90ը ձրիաթօշակներ են որոնց 3/4ը լուսաւորչական երիտասարդներ:

Ասոնցմէ կրնանք հետեւցնել թէ փոքր ծառայութիւն մը չէ որ կը մատուցանէ այս գոլէճը ազգ. մանկտւոյն, կրթելով անոնց միտքը, ազնուացնելով հոգին ու մէկ խօսքով բարի քաղաքացիներ պատրաստելով կառավարութեան, երկրին ու ազգին: Համեստութեան հակառակ կը տեսնենք հոս ներբողներ հիւսել գոլէճին անօրէն Տքթ. Թօմաս Տ. Քրիսթիի վրայ, որ իր անխոնջ եռանդովը շատ սիրելի եղած է Տարսոնի հայ համայնքին: Քաղաքիս քարոզիչ Աղան Ծ. վրդ. ստէպ կ'այցելէ իրեն եւ օրինակելի բարեացակամութեամբ փոխադարձ սէր ու համակրանք կը տածեն իրարու հանդէպ: Տ. Աղան Ծ. վրդ. շատ կը գնահատէ Տր. Քրիսթիի անխոնջ ջանքերը: Ուրեմն պէտք ենք յարգել այս կարգի հաստատութիւնները, երբ անոնք զուտ մարդասիրական ու կրթասիրական շարժառիթներով կ'աշխատին բարձրացնել այս տեսակ բարենպատակ գործերը:

Տարսոն — Դր. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ԴԷՊԻ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԲԵՒԵՌ

Հարաւային Բեւեռի երկրախուզութիւնը գիտական աշխարհին մէջ կրկին օրուան խնդիր եղած է: 1903ի ընթացքին մէջ կազմուեցաւ Նորտէնշքիօլտի արշաւախումբը: Յետոյ ֆրանսական արշաւախումբ մը այս տարուան սկիզբը մեկնեցաւ՝ աւելի կատարելագործուած միջոցներով: Ստորեւ կը դնենք հարաւային բեւեռի — որ հիւսիսայինէն ցուրտ ու դժուարամատչելի է — երկրախոյզներուն ցանկը:

⁂

Երկրախոյզները հիւսիսային բեւեռի լայնութեան մինչեւ 86 աստիճանը յառաջացած են (Նանսէն, յունվար 1895) իսկ հարաւայինին, լայնութեան 79 աստիճանը հազիւ կրցած են հասնիլ, (Պօրչկրէվինք, 1900): Ասոր պատճառը այն է որ հարաւային բեւեռը աւելի ցուրտ է հիւսիսայինէն: Հարաւային ծովերու մէջ, ծովածուփ սառոյցները դէպի հասարակած 400 քիլոմէթր աւելի առաջացած են քան հիւսիսայինը:

Աշխարհագէտները կը կարծեն որ մեծ երկիր մը գոյութիւն ունի հակարջային ծովերու մէջ, եւ կը դատեն որ — Հիբարքէն ի վեր — ծովերու տարածութեան չափ ալ երկիր գոյութիւն ունի: «Զօրեղ հաւատք ունիմ որ, կ'ըսէ Քուք, խոշոր ցամաք մը կայ հարաւային բեւեռին շուրջը, ուր կը կազմուին հարաւ. ընդարձակ ովկէանոսին մէջ լողացող սառնակոյտերը»:

Առաջին անգամ, 1599ին հոլանտացի նաւորդ մը անցաւ հարաւային բեւեռային շրջանակը:

Պուվէ, Քէրկըլէն, Մարիօն եւ Քրօզէ Ֆրանսացի անխոնջ երկրախոյզները որոնք 18. դ. դարուն կէսէն վերջ գործած են, առաջին խուզարկուները եղան: Կղզիներ եւ երկրի մասեր գտած են, որոնց տարածութիւնը հազիւ 661,000 քառակուսի քիլոմէթր է:

Հարաւային բեւեռախոյզներ. —

Պուվէ (1739) ֆրանսացի: Գտած է իր անուամբ կոչուած կղզին:

Մարիօն եւ Քրօզէ (1772) ֆրանսացի: վերադարձի ատեն հանդիպած են կղզեխումբի մը որ նմանապէս իրենց անունով կը յորջորջուի:

Քէրկըլէն (1772) ֆրանսացի: Հարաւային Հնդկական ովկէանոսին մէջ համանուն խոշոր կղզի մը գտած է:

Քուք (1773-75) անգլիացի: Բեւեռային ովկէանոսին մէջ խուզարկութիւններ կատարած է Ռէզօլիւսիօն եւ Ավանթիւռ նաւերով: Հրոյ երկրէն դէպի հարաւ 71°-10° հասաւ: Հանգրուան մը որ մեծ յաջողութիւն էր այն ատենուան համար (1774):

Պէլլինկսհօզէն (1819-21) ռուս: Համբաւաւոր շրջանաւարդ հարաւային ծովերուն մէջ: Իր մեծ նախորդին ծանօթութիւնները լրացուց: Գտաւ երկու փոքրիկ կղզիներ. Պիէռ Ա. եւ Ալէքսանդր:

Ուէտէլ (1823) անգլիացի: Պալէնայի որսորդ. «Ժան» եւ «Պօֆօա» նաւերով հասաւ մինչեւ լայնութեան 74° 15:

Պիսքօ (1830-32) անգլիացի: Առաջին անգամ տեսաւ Անտէրպի, Ատելայի, Գրահամ եւն. երկիրները:

Քեմփ (1833-34) անգլիացի: Իր անուամբ կոչուած երկիրը գտաւ: (Լայնութեան 57°:

Պալէնի (1838-39) անգլիացի: Մեծ արդիւնք տուած չէ:

Տիւմօն տ'Իւրվիլ (1837-40) ֆրանսացի: Հրամանատար «Աստրոլապ» եւ «Զէլէ» նաւերէ բաղկացած ֆրանսացի երկրախոյզներու խումբին: Առաջին ճամբորդութեամբ շատ դժուարութիւններու յաղթելէ յետոյ գտած է Լուի-Ֆիլիբ երկիրը: Իսկ երկրորդին՝ Ատելիա երկիրը, այսպէսով նոր ցամաքներ աւելցնելով հարաւային բեւեռի աշխարհացոյցին վրայ:

Վիլքս (1839-40) ամերիկացի: Երկու անգամ ճամբորդեց: Այցելեց իր նախորդներէն ոմանց գտած երկիրները, ու վերջին ճամբորդութեան միայն գտաւ Վիլքս ցամաքը, որ անվաւեր ճանչցուեցաւ Ռոսի կողմէ:

Ռոս ժամ (1839-43) անգլիացի: Ար-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (18)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ռ.

ՊՈՒԱ-Տ'ԱՄՈՒՐԻ ՏՈՒՆԸ

Տիկին տը Բէրնուարն ճիչ մը արձակեց: Ճշմարիտ պատճառաբանութիւնը, որ բերնին վրայ եկած՝ արտաբերուելու պատրաստ էր, չըսաւ:

— Ըսել է այդպիսի գործելի ընթացք մը առջեւ չպիտի վարանիս, գոչեց տիկին տը Բէրնուարն, ջանալով լուսաբանել դժուարին խնդիրը: Մա՞յրդ պիտի թողլես,

Իվոն աչքերը խոշոր բացաւ, ուր կարելի էր խոր զարմացում մը կարդալ:

— Ես... Զե՞զ թողլել: — Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք: Կը խոստովանիմ թէ չեմ հասկնար ձեր միտքը:

— Ինչպէս չես հասկնար: Սակայն դիւրին է հասկնալ: Եթէ մեր բոլոր ինչքերը քու դրամօժիտդ յատկանան, ես ի՞նչով պիտի ապրիմ, թշուառական աղջիկ: Կ'երեւակայե՞ս թէ քու կապած պարէնի թօշակովդ գոհացող կին մըն եմ:

Այս խօսքերը դժնդակ ու սուր ձայնով արտաբերուեցան, պոռալու քան թէ խօսելու ձայնով, բարկութեան բոլոր շեշտերովը, գրեթէ կատաղի ատելութեամբ մը:

— Այդ պատճառա՞ւ է որ պարոն Պըրիւլէն երբ թեկնածու կ'առաջարկէք, հարցուց Իվոն, մօրը գործելու շարժառիթները հասկցած:

Հիմա կը ժպտէր մանկամարդ աղջիկը, ապահով ըլլալով դժուարութիւնը լուծելու մասին:

Իվոնի այդ դիրքը բարկութիւն պատճառեց տիկին տը Բէրնուարնի.

— Է՛հ, ի՛նչ, կը խնդա՞ս այդ մտածման վրայ. ատիկա խնդալ կը պատճառէ քեզի, անշահ աղջիկ, անպիտան արարած:

Փոխանակ անմիջապէս պատասխանելու, Իվոն մօրը մօտեցաւ եւ փորձեց գրկել զայն գորով կերպով.

— Այո՛, մայրիկ, կը խնդամ ձեր յայտնած երկիւղներուն վրայ: Ինչ որ ըսել կ'ուզէի, ճիշդ ատիկա էր: Կը տեսնէք թէ ապրուստի համար հոգ չունինք, միայն մէկ բան մտահոգութիւն կը պատճառէ ձեզի, այն է առանց դրամօժիտի մնալս: Է՛հ, այդ հոգն ալ պէտք է փարատի: Կրնանք համերաշխօրէն միասին ապրիլ Էթալլի մէջ: Չպիտի ամուսնանամ, բայց եթէ երբեք իմ ձեռքս խնդրողը, Պ. Պրիւլէէ զատ ուրիշ մէկը ըլլայ, որ առանց դրամօժիտի յօժարի առնել զիս, այն ատեն խնդիրը կը փոխուի:

Հակառակ իր սպասումին, որդիական սիրով թաթաւուած այս խօսքերը չհանդարտեցուցին տիկին տը Բէրնուարնը: Ընդհակառակը, իր վրդովումը աւելցաւ.

— Ըսածդ ողջմտութենէ զուրկ խօսք մըն է, յարեց տիկին տը Բէրնուարն, ուսերը ցնցելով բարկութեամբ:

— Ինչո՞ւ համար ողջմտութենէ զուրկ ըլլայ: Միթէ երբ պառաւ աղջիկ չեմ կրնար մնալ ձեր քով, փոխանակ ամուսնանալու այդ ատելի մարդուն հետ:

— Է՛հ, ո՛չ, այդ բանը չես կրնար ընել, բացագանչեց տիկին տը Բէրնուարն:

Իվոն գլուխը վեր առաւ աշխուժով: Դէմքին գոյնը նետած էր, անտարակոյս կռահելով այն ճշմարտութիւնը զոր մայրը կը փորձէր ծածկել իրմէ:

— Չե՞մ կրնար մի, ըսաւ Իվոն այլայլած ձայնով: Մայրիկ, իրաւ որ կ'ահաբեկէք զիս: Ո՞վ կ'ըլլայ այդ մարդը՝ որուն հետ ամուսնանալու պարտաւորուած ըլլամ: Ի՞նչ իշխանութեան տէր է: Ի՞նչ իրաւունքներ ունի մեր ինչքերուն, ձեր ու իմ վրայ: Պատասխանեցէք, կ'ուզեմ գիտնալ:

Տակաւ գրգռուած էր Իվոն. կուրծքը ելեւէջ կ'ընէր ուժգնօրէն, ձայնը դողդոջուն դարձած էր: Դժբաղդութեան մը, անողոք յայտնութեան մը կասկածը կ'ունենար մտքին մէջ:

Միեւնոյն ատեն նոր յիշատակ մը, քիչ մը առաջ տեսնուած ձիաւորին յիշատակը կ'արթննար սրտին մէջ, հրաշէկ երկաթի մը զգայութիւնը պատճառելով, որ մէկ կողմէն մինչեւ միւսը թափանցած է:

Կը դողդոջէր մանկամարդ աղջիկը ու միեւնոյն ատեն կը փափաքէր ամէն ինչ գիտնալ:

— Այո՛, այդ մարդը իրաւունքներ ունի մեր ինչքերուն ու մեր վրայ, խոստովանեցաւ այրին, գրեթէ խեղդուկ ձայնով մը, ուր երբեմնի հեգնութիւնը ու ծաղրանքը չկար: Այո՛, այդ մարդը կրնայ գրչի մէկ հարուածով մեզ կործանել, փճացնել. իր խաղալիկը եղած ենք:

Շատ բան կ'ըսէր բայց ո՛չ պէտք եղածը:

Մօրը բերնէն ելլուած այդ խոստովանութիւնը ա՛լ աւելի կը սաստկացնէր Իվոնի տառապանքը, իր ծայրագոյն աստիճանին հասցնելով եւ արթնցած հետաքրքրութիւնը սրելով:

Ու այդ տառապանքը այն աստիճան սաստկացաւ որ մանկամարդ աղջիկը ստիպուեցաւ կրթնիլ վառարանի մարմարին, վար չիյնալու համար:

Այսպէս ամէն ինչ ստոյգ էր, գէթ կարելի, քիչ մը առաջ Մարի-Ժաննի ըրած խօսքերուն մէջ՝ անգութ անկեղծութեամբ արտայայտուած:

Տիկին տը Բէրնուարն գէշ մայր մըն էր՝ որուն ամէնէն յոռի արարքներուն տեղեակ չէր Իվոն, բայց կը սկսէր կասկածիլ անոր հետեւանքներուն վրայ:

Անտարակոյս, Իվոն յաճախ արտասուած էր հօրը լռիկ յուսահատութիւններուն իբրեւ, նախազգացումը ունենալով ընտանեկան յարկին ցաւալի գաղտնիքներուն: Կամաւ չտեսնել ձեւացնող իր աչքերը ակներեւօրէն նշմարած էին լքումը ու ցաւալի վիճակը տան, ուր յարգուելիք ու սիրուելիք ամուսինը սիրոյ ջերմագին ճառագայթում մը չէր բերած ամուսնական ու մայրական առաքինութիւններու հետ: Բայց միշտ, նոյնիսկ ակներեւութեան դէմ համակերպած, դիւցազնաբար կոյր ձեւացած, հոգին այդքան չարութեան ու սրտի այդքան անզգայութեան չէր ուզած հաւատ ընծայել:

(Շարունակելի)

ղէն համբաւաւոր արքային երկիրներու մէջ ըրած ուղեւորութիւններով որ կատարեց իր հօրեղբօր Ճօն Ռոսի հրամանատարութեամբ (1829-33)։ Անգլիական «Էրէպիւս» եւ «Թէրոր» նաւերով հարաւային բեւեռին շուրջը համբորդեց ու աւելի բաղդաւոր եղաւ. Դտաւ Վիքթօրիա երկիրը։

Տը Ժէռլաշ (1898—99) պելժ. Արշաւանքներ կատարած է «Պէլժիքա» նաւով։ Այցելած է հակարջային երկիրները, որոնք իր նախորդները գտած են։

Պօռչկրէվինք (1900) Հարաւային լայնութեան մինչեւ 79 աստիճան յառաջացած է։

Նորտէնշէօլտ (1901—03) Նորվեկիացի։ 1903 Նոյեմբերին երեւան ելաւ։ Արդիւնքը տակաւին անծանօթ է մեզի։

Շառքօ (1904) ֆրանսացի։ Նոր համբայ ելած է կատարելագործեալ միջոցներով. կը յուսանք որ նախորդները գերազանցէ իր ունեցած դիւրութիւններով։

Տրապիզոն ԵՐ. Մ. ՃԻՒՀԵՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Ռուսիոյ մէջ. — Ճապոն. — Ֆրանսացի բարձրաստիճան սպայի մը կարծիքը. — Ֆրանսա եւ Անգլիա. — Ճապոնի կայսրուհին. — Պատերազմին անմիջական պատճառը. — Զանազան լուրեր։

Բեդերսպուրկէն հետեւեալը կը գրեն Թանի. — «Ռուսիա այնքան քիչ պատրաստուած էր թշնամութեանց սկսելուն որ տակաւին երկու ամսուան պէտք ունի պատերազմի դաշտին վրայ համախմբելու պէտք եղածին չափ զինուոր՝ անդառնալի ու վերջնական յաղթանակ մը տանելու համար։ Հիմա 60—70,000 զինուոր ունի պատերազմելու համար, վասն զի զինուորներուն միացած մասը անգործութեան դատապարտուած է՝ երկաթուղիներու եւ ուրիշ տեղերու պաշտպանութեանը համար։ Այդ կացութիւնը կրնայ է թոյլ տալ Ճապոններուն՝ քանի մը մասնակի յաջողութիւններ ունենալ ցամաքի վրայ, զորս պիտի կրնան չէզոքացնել անգլիական գործակալութեանց շնորհիւ, եւ որոնք սակայն պիտի չուշացնեն վերջնական պարտութիւնը, երբ Ռուսիա անոնց դէմ ղրկէ զինուորական անհուն զօրութիւն մը, դէպի ծովը քշելու համար Ճապոնները։ Այս խաղաղ սառնարիւնութեան հետեւանքով Ռուսները յառաջաբան մը կը նկատեն նոյնիսկ դէպքերը։ Այդ յառաջաբանը, սակայն, Ռուսիոյ համար այնքան աննպաստ չէ, ինչպէս ցոյց կու տան ճապոնական լուրերը։ Բորթ-Արթուրի յանկարծական յարձակումը համեմատական յաջողութիւն մը եղած է միայն որ բաւական աւելի նուազ ճապոնական նաւատորմին, վասն զի Բեդերսպուրկի մէջ կը հաւատան թէ ծովակալին նաւը եւ ուրիշ երկու մարտանաւեր վնասուած են։ Առնէ զատ՝ Ճապոն բնաւ ծովին տէրը չէ. այս միջոցիս համբան գտնուող ռուսական մարտանաւերը եղական կերպով պիտի հաստատեն երկու նաւատորմերուն հաւասարակշռութիւնը։ Արդարեւ Ռուսիոյ նաւատորմը կ'ուզէ վրէժը լուծել Բորթ-Արթուրի յանկարծական յարձակումին եւ միանգամայն հերքում մը տալ անոնց որոնք կ'ըսեն թէ աւելի լաւ է հոս կենալ ծովի վրայ ճակատամարտէ մը, որպէս զի Ճապոնները ցամաք ելլեն եւ Ռուսները իրենց վաղեմի դրութեան համաձայն, հոն սպասեն, զանոնք բոլորովին պարտութեան մատնելու յարմար ժամանակին։ Երկու հակառակորդները, սակայն, կ'երեւայ թէ ինքզինքնին կ'ամփոփեն եւ գործողութիւններու ընթացքին կը հետեւին։ Ատոնց գոհացում տալու հանրային կարծիքին որ քիչ մը կը ջղայնայ՝ կարեւոր լուրեր չառնալէն։ Ռուսիոյ կայսեր յայտնած փափաքին վրայ պատերազմին բոլոր իրողութիւնները կը հաղորդուին ժողովրդեան, լրագիրները նաեւ կը հրատարակեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւնները, թէ՛ անգլիական աղբիւրէ առնուած եւ թէ ուրիշ տեղէ։ Լրագիրները հազիւ հրապարակ ելած, կը սպառին։ Հեռագիրներ պարունակող յաւելուածներն ալ մէկ վայրկեանի մէջ կը ծախուին։ Ատոնց պարունակութիւնը թէեւ շատ քիչ է, սակայն ժողովուրդը բուռն հետաքրքրութիւն մը ունի։ Այդ միջոցին ռուսական հայրենասիրական զգացումը կ'ազդուի. այն զայրոյթը որ առաջ կու գայ Ճապոններուն գործելու եղանակէն եւ մանաւանդ Բորթ-Արթուրի յանկարծական յարձակումէն, կը գրգռէ ամբողջ ազգը, այն աստիճան որ ամենէն մեծէն ամենէն փոքրը, իշխանէն մինչեւ մուժիկը մէկ կարծիք միայն կայ երկրին մէկ ծայրէն միւսը՝ այն է խստիւ պատժել Ճապոնը՝ իր պատերազմելու յիմարութեանը համար։ Այսօր տեսայ հետեւակներու խումբ մը՝ մոխրագոյն երկայն վերարկուով, մախաղը ուսերնին, որ Նեւայի եզերքէն կ'երթար, անոր սառոյցներուն վրայէն կ'անցնէր՝ փողերէ առաջնորդուած՝ համաչափ քայլերով։ Այդ տեսարանը որ սովորական ատեն կարեւորութիւն մը չունի, մասնաւոր նշանակութիւն մը կը ստանայ պատերազմի ժամանակ։ Բոլորները կը կենան. պատուհաններուն ետեւէն կ'երեւան խանդավառ դէմքեր, ամբոխը վստահութեամբ եւ յարգանքով կը դիտէ այդ զինուորները՝ իբրեւ թէ Ռուսիոյ ապագայ փառքերուն մէկ մասին անոնց դիտած ըլլային։ Զըմեռուան պալատան մէջ վիրաւորներուն համար նուէրները կը տեղան։ Մեծ ու փոքր անուններ հետզհետէ կը բերուին, եւ անոնք որ բան մը տալու անկարող են, կտաւի թելեր կու տան՝ վէրքերու դարմանման համար։ Ռուսիոյ ամէն կողմերէն դրամական նուէրներ կը հասնին՝ Սիպերիայէն, Ֆինլանտիայէն, մասնաւորներէ, քաղաքներէ, արհեստապետութիւններէ. հիմակուընէ քանի մը միլիոն րուպլիներ հաւաքուած են՝ ամոքելու տառապանքը անոնց որ Ռուսիոյ համար կը տառապին հեռուն։»

— Ֆրանսայի նաւային բարձրաստիճան սպաներէն մէկը որ չինեւճաբոնական վերջին պատերազմին ատեն կարեւոր դեր մը կատարած է, եւ որ շատ մօտէն այցելած է Ճապոնի նաւարանները, սա յայտարարութիւնը ըրած է.

«Ճապոնցիները կատարելապէս պատրաստուած ու կազմակերպուած են։ Վեց տարիէ ի վեր պատերազմի կը պատրաստուին։ Իրենց յատակագիծը չինուած է մինչեւ ամենէն չնչին մանրամասնութիւնը։ Գիտեն թէ ո՛ւր կ'երթան. ժամ մը իսկ պիտի չկորսնցնեն սխալ շարժումով մը, եւ այն տեսակ արագութեամբ մը պիտի յառաջանան որ ամբողջ աշխարհ պիտի զարմանայ։ Օրինակ մը բաւական է անոնց կազմակերպութիւնը գնահատելու համար.— Աչքս կը գտնուէի երբ Ճապոնները հոն մտան Չինացիներէն ետքը։ Երկու ժամ ետքը, սպայակոյտի իւրաքանչիւր ճիւղ գրաւեց առաջուընէ իրեն յատկացուած տեղերը, առանց դժուարութեան եւ նոյն օրն իսկ Ճապոնցի զօրավարներէն մէկին սքանչացումը կը յայտնէի այդ մասին։ Զօրավարը ըսաւ թէ երկու տարի առաջ գիտէր հիմա իր հաստատուելիք շէնքը։ Ճապոնական զինուորներուն պարէնաւորումը կը կատարուի այլեւայլ ճշդութեամբ մը ու արագութեամբ մը. իրենց ետեւէն ո՛չ վակոններ ունին եւ ոչ ալ ծանր փոխադրութեան միջոցներ։ Հազարաւոր բեռնակիրներ ունին զինուորներու պէս մարզուած, որոնք մեծ արագաշարժութեամբ կը գործեն։ Իւրաքանչիւր զինուոր կրնայ հինգ—վեց օրուան պաշար կրել, քանի որ ճապոնցի զօրքի մը սնունդը օրական երեք չափ բրինձ է։ Տարանը յագեցնելու համար ձիւնը կը հալեցնէ։ Սպան իր զինուորներուն թէ՛ ընկերն է եւ թէ պետը։ Սպան մեծ խնամք կը տանի իր զինուորներուն որոնք կը պաշտեն զայն։ Անօգուտ տեղը վտանգի չենթարկեր ինքզինքը. զինուորներուն ետեւն կը կենայ հրամաններ տալով անոնց։ Ինչ որ ալ ըլլայ վտանգը, ճապոնցի զինուորը մեքենական ճշդութեամբ մը կը հնազանդի։ Տասը, քսան զինուոր տեսայ, որոնք մինչեւ նոյն տեղը մեռան եւ որոնց ուրիշներ յաջորդեցին՝ իրենց տեղակալին կողմէ որոշուած պարզ նշանի մը վրայ. այդ զինուորները մահուան կը դիմէին առանց վարանելու, առանց տկարանալու եւ առանց տրտունջի։ Չինեւճաբոնական պատերազմին ատեն Ճապոն կը սիրէր Ֆրանսան, իսկ Անգլիան կ'ատէր։ Երբ Ճապոնները Բորթ-Արթուր ցամաք ելան, իրենց ազգային երգէն ետքը «Մարսէյեզ»ը նուագեցին։ Ճապոնական իւրաքանչիւր յաղթանակ կ'ողջունուէր ֆրանսական երգին թրթռուն շեշտերովը։ Այդ կացութիւնը շատ փոխուած է Ֆրանսայի ու Եւրոպայի միջամտութենէն ի վեր որ Ճապոնի ձեռքէն խլեց Չինու վրայ տարած իր յաղթութեանց պտուղը։ Ճապոնական նաւերը շատ լաւ պիտի բռնեն ծովերը։ Սպաները ու նաւազները սքանչելի են։ Թորփիլանաւեր տեսայ որոնք քանի մը ամիս գործօն վիճակի մէջ մնացին առանց վնասուելու, հակառակ սոսկալի փոթորիկներուն։ Եթէ ռուսական նաւատորմը բաւական զօրաւոր հակառակորդ մը ունի իր դէմ, ռուսական բանակն ալ բաւական դժուարութիւն պիտի քաշէ ճապոնական բանակին դէմ ելլելով։ Պարէնաւորման այդ դժուարութիւնները անհուն են։ Մանչուրիա բան մը չարտադրեր։ Ամէն բան ուրիշ տեղէ պէտք է բերել տալ. ուստի՝ լեզ, չոր խոտ եւայլն՝ Սիպերիայէն ու Ռուսիայէն։ Պատերազմը շատ դժնդակ պիտի ըլլայ, շատ երկար պիտի տեւէ, եւ Ռուսիոյ համար յաջողութեան ուրիշ վերջնական հետեւութիւն մը չեմ տեսներ, եթէ ոչ անոր արտասովոր տոկունութիւնը, համբերութիւնը եւ զինուորներուն թիւին համար ունեցած անհագին առաւելութիւնը։ Ահռելի պայքարներ պիտի կատարուին եւ շատ մարդ պիտի զոհուին, վասն զի հակառակորդներուն իւրաքանչիւրը հաւասար կատաղութեամբ պիտի կռուի, յաղթելու կամ մեռնելու համար։ Բոլորովին կը մաղթեմ որ Ռուսիա յաղթէ, վասն զի Ճապոն եթէ յաղթող հանդիսանայ, Հնդկաչինը ուշ կամ կանուխ կորսուած է Ֆրանսայի համար։ Արշաւանքին յատակագիծը պատրաստ է, սակայն պէտք է գիտնալ որ Ռուսիա անհագին դժուարութիւններու պիտի հանդիպի։»

— Մաքեճըն Լոնտոնի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Տէյլի Մէյլ յօդուած մը կը հրատարակէ պատերազմին վրայ եւ ճշդիւ կը պատկերացնէ կարծիքը Անգլիոյ ժողովրդեան այն մասին որ բացարձակապէս կուսակից է Ճապոններուն։ Անգլիական այդ մեծ թերթը որ բրիտանական տէրութեան մէջ ամէնէն շատ ազդեցիկն է, կ'ըսէ թէ Անգլիա ու Ֆրանսա, թէեւ բարեկամ, լաւ գիտեն թէ այն տեսակ դէպքեր կրնան պատահիլ որով երկուքն ալ միջամտեն գործօն կերպով։ Տէյլի Մէյլ կը յորդէ թէ այդ ազգերը բնաւ չեն փափաքիր որ նոյն տեսակ դէպքեր պատահին։ Տէյլի Մէյլ կը յայտարարէ.— «Այսօր ո՛չ թշնամութիւն կայ եւ ոչ ալ նախանձ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ։ Անոնք որ անցեալ տարի ներկայ գտնուեցան Լոնտոնի ռազմափորձերուն եւ տեսան լեռնարոտ թագաւորը որ ֆրանսական դրօշը կ'ողջունէր, գոհ պիտի ըլլան մտածելով երկու երկիրները միացընող բարեկամութեան վրայ. սակայն միւս տէրութիւնները պիտի չահին, եթէ վէճ մը ծագի Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ։ Անգլիացիները ի՛նչ որ կարելի է պիտի ընեն, այդ տեսակ արդիւնքէ մը խոյս տալու համար։ Վստահ ենք որ Ֆրանսա ալ, հաւատարիմ իր պատմական անցեալին, համանման իմաստուն խոհականութիւն մը ցոյց պիտի տայ։ Ցամաքային Եւրոպայի վրայ թշնամութիւնը նոր բան մը չէ մեզի համար։ Բուրի ժամանակին դիտեց եւ ողբաց Եւրոպայի կողմէ Անգլիոյ դէմ ցոյց տրուած ատելութիւնը։ Կենսաւորութիւններու փափաքող չենք, բայց շնորհիւ մեր պաղարիւնութեանը, զոր ամէն ատեն ճիշդ չեն մեկներ մեր դրացիները, պատրաստ ենք ամէն պատահականութեանց առջեւ։ Անգլիա բոլորովին անկողմնակալ ընթացքի մը պիտի հետեւի, ո՛րքան ատեն որ տեղի չունենայ իր դաշնադրութեանց մէջ նախատեսուած պայմանները։ Մեր առաջին հոգը, մեր առաջին պարտականութիւնն է պատրաստ ըլլալ։»

— Ճապոնի կայսրուհին՝ Հարու-Քօ, որ կայսրութեան ամէնէն ազնուական ընտանիքին՝ Ֆուճիվարա Իչիճոյի կը վերաբերի, 1869 փետրուար 9ին ամուսնացաւ Միքատոյին հետ։ Կայսրուհին, որ հիմա յիսուներեք տարեկան է, շատ կը սիրուի իր բոլոր հպատակներէն։ Արուեստագէտներու շնորհած պաշտպանութիւնը եւ ազնուական գործատուններու աղջիկներուն դաստիարակութեան համար ըրած ջանքերը մեծ ժողովրդականութիւն մը շահեցուցած են։ Հարու-Քոյի հովանաւորութեանը տակ առած է Կարմիր Խաչի Ընկերութիւնը որուն գործունէութիւնը այնքան գնահատուեցաւ չինեւճաբոնական պատերազմին ատեն։ Անդրանիկ զաւակն է Յոշիհիթօ իշխանը, 25 տարեկան, որուն դաստիարակութեանը համար մեծ խնամք տարած է կայսրուհին։

— Գերմանական Ազիեն հանդէսը որ Պերլինի մէջ կը հրատարակուի, իր վերջին թիւին մէջ Ռուսիոյ ու Ճապոնի յարաբերութեանց խզումին անմիջապէս առաջ տեղի ունեցած պարագաներուն վրայ սա տեղեկութիւնները հրատարակեց զորս ստացած է բարձրաստիճան անձնաւորութենէ մը.— Ռուսիոյ պատասխանը փետրուար 4ին կը գտնուէր Ալեքսիէվ ծովակալին ձեռքը Բորթ-Արթուրի մէջ։ Ծովակալին ծանուցուած էր թէ ռուս կառավարութիւնը կը փափաքէր թեթեւ փոփոխութիւններ ընել պատասխանագրին մէջ եւ թէ օր մը տակաւին հարկ էր այդ փոփոխութիւնները վերջնականապէս սահմանելու համար։ Ըսուած էր ծովակալին թէ անպատեհութիւն մը եթէ չկայ, պէտք է այդ միջոցին դեռ իր քովը պահէ պատասխանագիրը։ Ալեքսիէվ ծովակալը իսկոյն այդ չպարտագան հեռագրեց Թօքիոյի ռուս դեսպան պարոն տը Ռօզէնի, խնդրելով որ պատասխանագրին անմիջական առաքումը եթէ անհրաժեշտ ըլլայ, հեռագրով իմաց տայ իրեն։ Դեսպանը հեռագրեց թէ պատասխանագրին առաքման մէկ օր յապաղելուն պատասխանատուութիւնը իր վրայ կ'առնէ։ Նոյն օրուան իրիկունը՝ հինգշաբթի, Ճապոնի նախարարները գումարում մը ունեցան Թօքիոյի մէջ։ Ճապոնի նախարարապետն ալ Ռուսին սկիզբը չէր գիտեր որ որոշումը պատերազմ պիտի ըլլայ։ Ատոր հակառակ, Ռուսիոյ պատասխանին պարունակութեանն ալ տեղեակ էր, եւ գիտէր թէ այդ ծանուցագրին ժամանումէն ետքը պատճառ մը պիտի չգտնուէր պատերազմելու համար։ Նախարարաց Խորհուրդին մէջ անդամներէ ոմանք պնդած էին թէ երկրին մէջ ընդհանուր դժգոհութիւն պիտի յայտնուէր, եթէ պատերազմ չըլլար։ Պարոն տը Ռօզէն շուտով իմացաւ այդ պատերազմասէր տրամադրութիւնները եւ իսկոյն հեռագրեց Ալեքսիէվ ծովակալին որ պատասխանագիրը ղրկէ։ Ճապոն Ռուսիոյ այդ ծանուցագիրը չէր որ վար դրաւ, ինչպէս ծանուցին հեռագրական գործակալութիւնները, այլ պարոն տը Ռօզէնի այն հեռագիրը, որով ծանուցագրին ղրկուիլը կը պահանջէր։ Թօքիոյի դեսպանական ամբողջ մարմինը, առանց բացառութեան, մեծապէս զարմացաւ այդ բոլոր եղածներուն համար։ Արդարեւ Ճապոնի դաշինքը մինչեւ վերջին վայրկեանը խաղաղութեան փափաքող էր եւ այդ պարագան է որ կը լուսաբանէ սա իրողութիւնը թէ յարաբերութեանց խզման աւուր օրը, Բեդերսպուրկի արքունական պարահանդէսին մէջ Ռուսիոյ կայսրը մասնաւոր մեծարանքներ ըրաւ Ճապոնի դեսպանին եւ երկար ատեն տեսակցեցաւ անոր հետ։ Նիքոլա Բ, շատ ետքը՝ այսինքն կէս գիշերէն երկու ժամ վերջը իմացաւ դէպքերուն ստացած պատերազմական հանգամանքը։

— Բեդերսպուրկէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով, ռուսական վեց հարիւր զինուորներ երբ Պայքալ լիճին վրայէն կ'անցնէին, գրեթէ բոլորովին բնաջինջ եղեր են ցուրտին սաստկութենէն. ոմանք սառելով մեռեր են, իսկ միւսներն ալ մեծապէս վնասուեր են։ Այս լուրը թէեւ չափազանց կ'երեւայ, սակայն սա ալ ստոյգ է որ հիմա Պայքալի վրայ զէրոյէն վար քառասուն աստիճան ցուրտ կ'ընէ եւ թէ զինուորները հետիոտն անցած էին ատոր լիճի վրայէն որ 35 քիլոմէթր լայնութիւն ունի՝ ամէնէն նեղ տեղը։

— Պ. Պէքէնտորֆ Լոնտոն պիտի երթայ, տանելով Նիքոլա կայսեր հրահանգները՝ իբրեւ պատասխան՝ Անգլիոյ թագաւորին առաջարկած իրաւարարութեան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈՔԻՕ, 24 փետր. — Ռէօթէր կ'ըսէ թէ Անչուի մօտ համախմբուած Ռուսները նախապատրաստութիւններ չեն տեսներ դէպի Փհէնկ-եանկ յառաջանալու համար։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Լամսատօրֆի կոմսին կողմէ տէրութեանց ուղղուած է շրջաբերական մը՝ ի մասին միջազգային օրէնքին բռնաբարման, որով Ռուսիա կ'ամբաստանէ Ճապոնը։ Այդ շրջաբերականը կը հաստատէ թէ թշնամութեանց սկսելէն առաջ, Ճապոն զինուոր ցամաք հանած է Քորէա, որուն համար յայտարարած էր թէ պէտք է չէզոք նըկատել։ Ցնաւ ի վեր կը հանուի թէ Ճապոն ամսոյ 8ին յարձակում գործած էր Չէմուլբոյի չէզոք նաւահանգստին դէմ, որուն հրամանատարները տեղեկութիւն չունէին տակաւին ռուսեւճապոնական յարաբերութեանց խզումէն. Նաեւ թշնամութեանց սկսելէն առաջ մէկ քանի առեւտրական ռուս շոգենաւերու գրաւումը, ինչպէս նաեւ ճապոնական այլեւայլ սպառնալիքները՝ Քորէայի հանդէպ, զոր Ճապոնցիները իրենց վարչութեան ենթարկուած նկատեցին, հակառակ չէզոքութեան բոլոր դաշնագիրներուն։

—Բորթ-Արթուրէն այսօր հասած լուրի մը նայելով, Ռուսները ետ մղած են ճապոնական նաւատորմին կողմէ Բորթ-Արթուրի դէմ եղած նոր յարձակում մը։ Կ'աւելցուի նաեւ թէ ճապոնական չորս զրահաւորներ եւ երկու փոխադրանաւեր ընկղմեր են, եւ թէ յաջողութիւնը ռուս Ռեթվիզան մարտանաւին միացեր է։

ՓԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ յարաբերութիւնները ճգնած են, նաեւ Թիպէթի խնդրին պատճառաւ։

— Նագազաքիէն Տէյլի Թելեկրաֆի ուղղուած այն լուրը թէ ճապոնական նաւատորմը Բորթ-Արթուրի առջեւ ռուս թորփիլահալածներ գրաւած է՝ իրենց նաւերով՝ չէ հաստատուած։

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ծագումը. — Դիւցազներգութիւններ. — Ամեն օր բանաստեղծ։

Ճապոնական բանաստեղծութիւնը շատ հին է, Պատերազմիկներ մշակեցին զայն. Նախնական Ճապոնի մեծ հերոսներու շատ հատուածները պատմուած են հոն։ Երրորդ դարէն սկսեալ, Նի՛ Թոգօ Թէննօ, որ խաղաղասէր մըն էր, երեք տարուան համար ջնջել յետոյ ամէն տուրք, Նոռա անուն բանաստեղծութիւն մը յօրինեց, շատ հանրածանօթ Հանրի Դ.ի կողմէ, ԺԲ. դարուն, բանաստեղծութիւնը այնքան յարգ ունէր որ պատերազմի դաշտերուն վրայ ոտանաւորներ կ'ուղղէին իրարու։ Դիւցազներգութիւնը, սակայն, միշտ մշակուած է Ճապոնի մէջ։ Արդի Ճապոնները կը սիրեն հին դիւցազներգութիւններէ հատուածներ արտասանել. բայց կը գոհանան կարճ ոտանաւորներ շինելով, ինչպէս չորս տող, երբեմն երկու տող, ճիշդ այնչափ բառ որչափ պէտք է, մտածում մը, տպաւորութիւն մը յայտնելու կամ պատկեր մը գծելու։ Այս տեսակ բանաստեղծութիւններ կը յօրինուին ժողովրդեան ամէն դասակարգերու կողմէ։ Ասուրի վաճառական մը, որուն տասնմեայ աղջիկը մեռած էր, Նաբուագէի մը կողմէ եղած ցաւակցական արտայայտութեանց ատեն ոտանաւորով պատասխանեց։ Ժողովրդեան զաւակ կին մը խոյս կուտայ ընտանեկան յարկէն և երբ զղջալով ետ կը դառնայ, ոտանաւոր մը կ'արտասանէ։ Ամուսինը իսկոյն կը ներէ։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Պիոս Ժ. Պապին տրամադրութիւնները. — Հաշտարար քաղաքականութիւն։

Դիտել կը տրուի թէ Պիոս Ժ. Պապը այնքան խստութիւն ցոյց չի տար որքան Լեւոն ԺԳ., որ երբեք չէր հաւանած ունկնդրութիւն շնորհել քաղաքական անձնաւորութեանց։ Պիոս Ժ. այդպիսի ունկնդրութիւններ կը կատարէ, ինչ որ դրական ապացոյց մը կը նկատուի մեղմացման քաղաքականութեան մը։ Արդարեւ, նախընթաց Պապերուն ըրածին հակառակ, Պիոս Ժ. աներաւախոհութիւն չէ յայտնած կամ բացարձակ պահանջում չէ ըրած աշխարհական իշխանութեան վերահաստատման մասին։ Պիոս Ժ. նոր շրջաբերականին մէջ, շատ պարզօրէն ու այժմեական կերպով պէտք կը յայտնէ Վատիկանի ազատութեան։ Բայց այս մասին բացարձակ կամ անհրաժեշտ խօսք մը չէ արտաբերուած Պապին բերնէն։ Միւս կողմէ, ծերակուտականներուն եւ երեսփոխաններուն առած այցելութիւնը Վատիկանի չի նշանակեր թէ իրենց քաղաքական դաւանանքը ու գաղափարները ընդունիլ տուած են։ Արդարեւ երաշխաւորութեանց օրէնքը միշտ կը կենայ, կանոնաւորելու համար Իտալիոյ ու Վատիկանի յարաբերութիւնները։ Ասկէ զատ, Պիոս Ժ.ի ցոյց տուած բարեկրթութիւնը ծերակուտականներ ու երեսփոխաններ ընդունելու մասին, որոնց հետ խօսած է իտալական քաղաքականութեան վրայ, քաղաքական արարք մը չէ բնաւ, հակառակ այդ նշանակութիւնը ունենալուն։ Այսպէս կ'ապացուցուի թէ Իտալիոյ եւ Վատիկանի միջեւ կրնայ հաշտարար քաղաքականութեան մը տիրել, ո՛չ թէ երեւութապէս, այլ իրական կերպով։

ՍԻԱՄԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Կախարդ բժիշկներ. — Մեռեալներու պաշտամունքը. — Հոգեփոխութիւն։

Այն խնամքները որոնցմով Սիամցիները կը շրջապատեն իրենց հիւանդները եւ այն պաշտամունքը զոր կը նուիրեն իրենց մեռեալներուն, յատկանշական են։ Ամէն կողմ կախարդներ կը գտնուին, մօտիւ անուն եւ երբ ճշմարիտ տէր կը վարեն իրենց հայրենակիցները, որովհետեւ իրենց իշխանութիւնը անսահման է։ Այսպէս եզ մը ալլոր փոխելու կարողութիւնը կը վերագրուի անոնց։ Ոչոքը կախարդուելիք մարդուն մարմնոյն մէջ մտնելով իր նախնական ձեւը կը ստանայ եւ պարունակելը կը պայթեցնէ պարունակողը։ Բայց մօտիւը որքան հզօր չարիքին մէջ, նոյնքան բարերար դեր մը կը կատարէ։ Երբ հիւանդ մը մահուան վտանգի մը մէջ կը գտնուի մօտիւը կը կանչեն։ Այս վերջինը արծաթէ արձանիկ մը կը շինէ եւ կը տանի մօտակայ անտառը. կը խոստանայ զայն տեղաւորել հիւանդին մարմնոյն մէջէն, խորհրդաւոր գիտութիւններու միջոցաւ չար բաղդը անհետացնելու համար։ Մինչեւ մէկ աստիճան բժշկական գիտութեամբ օժտուած կամ աւելի ճիշդը, բընազդական հասարակութեան մը տէր, կախարդը չուշեր իր արուեստը ի գործ դնել, երբ կը տեսնէ որ հիւանդը ծանր վիճակ մը ունի։ Ակներեւ անյաջողութիւն մը պիտի վնասէ իր ճարտարութեան եւ ազդեցութեան։ Երբ մահը վերահաս է, ձեռք կը քաշէ ու կը գոհանայ դրան առջեւ կծկուած սպասելու հիւանդին բընական մահուան։ Իր կարծիքով՝ այս վերջինը զոհ գացած է գիշակեր ոգիներու եւ վամպիրներու։ Ամբողջ ընտանիքը, հիւանդին շուրջը հաւաքուած, վերջին վայրկեանին կը սպասեն։ Մահը վրայ հասնելուն, ներկաները ճիչեր կ'արձակեն, կը հեծկլտան եւ ահռելի ջղաձգութիւններ կ'ունենան։ Այդ սուգը ճիշդ ժամ մը կը տեւէ, որուն կը յաջորդէ ուրախութիւնը։ Բուրմերը մէջերին կը բաժնեն հանգուցեալին զգեստները։ Առատ պարգեւներ կը բաշխուին աղքատներուն. գինի ու թէյ կը խմեն ազգականները։ Այդ կերուխումը կը տեւէ չորս օր։ Հինգերորդ օրը, հոգեփոխութեան հաւատալնուն համար, կը յօշոտեն հանգուցեալը ազատելու համար հոգին, որպէսզի կարենայ քաջառողջ մարմնի մը մէջ մուտ գտնել։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պազարի Նահանգին կեդրոնական նահիյ անուանուեցաւ Հիւսէյնայի նախկին նահիյ Իսմայիլ Հագգը էֆ.։ Տարաանէլի Պիգա գաւառակին նահիյ անուանուեցաւ Էսկիշէհրի նահիյ Ահմէտ Թէվֆիք էֆ.։ Գոնիայի նահանգին Ազպէհր գաւառակին նահիյ անուանուեցաւ Բէյլեկի նախկին նահիյ Չինէլապէ էֆ.։ Վանայ նահանգին Կեավար գաւառակին նահիյ անուանուեցաւ Կաճկարի նախկին նահիյ Մէհմէտ Հիլմի էֆ.։

— Ականակ.ու. Մէճիտիէ պատուանշանին առաջին աստիճանը Խասգիւղի նախագահ Սիւրէյեա պէյի։ Ականակ.ու Օսմանիէ Սէվգի կուսակալէնէյ պէյի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ Պէրաթ գաւառին կառավարիչ Ջիւաա պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գասթէմօնիի նամագի, անփէնձերաբ Խայրի պէյի եւ ծովային նախարարութեան առաջին լուսանկարիչ դեր-գնդապետ Ալի Սամի պէյի։

ԳՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Կ. Պոլիս գտնուող բոլոր զինուորներուն Գուրպան Պայրամի առթիւ միսով բրինձ, լեմոնատա եւայլն տրուին. նաեւ ատոնց նմոյշները մատուցուին յատուկ Կայս. Պալատ։

— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ ուխտաւորներ բաշխուեցան Համազգային Անկելանոցը գտնուող անկեալներուն։

— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ կայս. անձնական Գանձէն հազար ոսխաք գնելով բաշխուին թէքքէներու, մզկիթներու եւ մզկիթներու։ Բաշխումը այսօր պիտի կատարուի։

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Օսմանիէ գաւառակին գիւղերէն Տէրսամիր գիւղին քանի մը Պուլկարներ որոնք առաջ աւազակներուն միացած էին, այս անգամ զղջում յայտնելով իրենց տեղերը վերադարձեր են։

—Տեղական թերթ մը կ'ըսէ թէ Ջիլբովոյի յոյն հասարակութեան մետրեօթը, պուլկար աւազակներու թելադրութեանց չանսացած եւ անոնց պահանջած վճարումն ուխտելու համար, դաշտի մը մէջ մեռած գտնուեր է՝ դաշոյնով քանի մը տեղերէն զարնուած։ Սէլանիկի Ալիիթիա լրագիրը այդ գործելի ոճիրը հրատարակելուն առթիւ կ'ըսէ թէ օրթոտոքս տարրը, որուն օսմ. կառավարութեան հանդէպ ունեցած հաւատարմութիւնը քանի անգամներ ապացուցուած է, պէտք է աչալրջութեամբ հսկէ խառնակութիւններու արարքներուն եւ ձեռնարկներուն վրայ, որպէս զի կարող ըլլայ ի դերեւ հանել անոնց եղերական ծրագիրները՝ անոնց մասին տեղեկութիւն հաղորդելով կայս. կառավարութեան։ Ալիիթիա կը յորէ թէ Վեհ. Սուլթանը, որուն շնորհները անսպառ են, բնաւ պիտի չթոյլատրէ որ հրձիգներ ու մարդասպաններ կեղեքեն Իր հաւատարիմ հպատակները։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Մունիր փաշա, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն հետ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆօն Պիպըրշթայն երէկ առտու արտաքին գործոց նախարարին պալատը երթալով, տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ. — Ջեռնհատ պաշտօնատունը նկատելով որ Կ. Պոլսոյ մէջ հացին գնոյն բարձրացման առաջքը առնելուն միակ միջոցն է շրջակայ նահանգներուն մէջ լաւ տեսակ ցորեն հասցնել՝ Կ. Պոլսոյ պէտքերուն բաւական ըլլալու չափ, որոշեց լաւ տեսակէ ցորենի հունտ բերել տալով երկրագործներուն բաշխել։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան Խորհուրդը նկատողութեան առած է կանոնագիր մը որ պատրաստուած է՝ աւելի եւս կանոնաւորելու համար Պոլսոյ ապահովութեան սընտուկին գործառնութիւնները։ Այդ կանոնագիրը մօտերս պիտի մատուցուի Բ. Դրան։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Երեքշաբթի օր ծովային նախարարը եւ Անսալտօ նաւագործարանին ներկայացուցիչը ստորագրեցին այն պայմանագրութիւնը որ կը վերաբերի եօթը թորփիլահալածներու շինութեան՝ տասը ամիսէն յանձնելի։ Այդ նաւերը կրկին պտուտակ պիտի ունենան, ժամը 24 հանգոյց արագութիւն եւ 2200 ձիու ոյժով մեքենայ։ Իւրաքանչիւրին գինն է 35,500 օսմ. ոսկի։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց նորոգել Միջերկրականի նաւարանին թորփիլանաւերը։ Անոնք որ աւելի մեծ աշխատութեան կարօտ են, Կ. Պոլիս պիտի բերուին. իսկ միւսները Տարանթէլի մէջ պիտի նորոգուին։

— Իզմիր շոգենաւը որ Նէջէֆ փաշայի հրամանատարութեամբ Ճէնովա պիտի երթայ, Մեսուտիէ զրահաւորը Կ. Պոլիս բերելու, նաւարանին մէջ կը նորոգուի եւ վաղը աւազանէն դուրս պիտի հանուի։

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ՀՐԴԵՀԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն երէկ Կայս. Պալատ մատուցանեցաւ՝ տուլի գիշերը Պէշիկթաշի մէջ այրած շէնքերուն մէկ ցուցակը։

— Նոյն հրդեհէն այրած շէնքերու թիւը, առնուած նորագոյն լուրերու նայելով, հետեւեալն է. — 17 խանութ, 2 պարտէզ ու 2 տուն. իսկ 5 խանութ ու 3 տուն ալ վար առնուած են։

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏԸ. — Նկատելով որ կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած ամէն տեսակ միջոցներու եւ եղած ծախքերու հակառակ, սիֆիլիսեան ախտը կը շարունակէ քանի մը նահանգներու մէջ, վնասելով ժողովուրդին, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել՝ այդ ախտը բոլորովին արմատախիլ ընելու համար։

ԶԲՕՍԱԿԱՆ ՊՏՈՅՏ. — Անատոլի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն Տօքթ. Զանտէր որ քանի մը հիւրերով Էսկիշէհր գացած էր զբօսական պտոյտի համար, երէկ առտու Կ. Պոլիս դարձաւ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ռուսական հիւպատոս Պ. Մաշքով որ Ռուսիա կը գտնուէր, Կ. Պոլիս ժամանեց, ասկէ իր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ մեր թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ մեզ յունուար 30 թուականով. —«Օդերը փոփոխական են. մերթ կը ցրտէ եւ մերթ բարեխառն ու զուարթ մթնոլորտ մը կ'ունենանք. ձիւները սկսած են հալիլ։ Յունուար 21էն սկսեալ առեւտրական հրապարակը ողբալի վիճակ մը ունի, վասն զի նոյն օր Հալէպէն առնուած հեռագիրներ մանիֆաթուրայի եւ ուրիշ կարգ մը ապրանքներու գիներու անօրինակ բարձրացումը կը յայտնէին, որուն ստոյգ պատճառը տակաւին կ'անգիտանանք։ Մեր հանրութիւնը դժբաղդաբար չի գիտեր կատարելապէս օգտուիլ այսպիսի պատեհ առիթներէ, որովհետեւ լրագրական հրատարակութեանց կարեւորութիւն չտալով հանդերձ՝ ելեւէջի մը բուն պատճառը չի փնտռեր, այլ առեւտրական գործերու մէջ սոսկ համակերպում մըն է միայն իր բաժինը, որուն երեսէն կը տուժէ ամէն պարագայի։»

ՍԸՐ ՃՕՆ ՈՒՏՍ ՓԱՇԱ եւ Լէտի Ուտս երկուշաբթի իրիկուն արուեստագիտական ու երաժշտական երեկոյթ մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանական մարմինը, Կ. Պոլսոյ անգլիական գաղթականութեան անդամները եւն.։ Օր. Միգցի մեծ յաջողութիւն գտաւ քանի մը երգերու մէջ զոր թէ ճաշակաւորութեամբ եւ թէ զգացումով երգեց։ Ջութակահար Միթթորքի նուագեց դաշնակի ընկերակցութեամբ զոր կ'ածէր Օր. Ուտս։

ՏԵՏԷ ԱՂԱՃԻ մէջ կատարուեցաւ Օ.Մ. Պանքային ճիւղին բացումը, որուն տնօրէնն է Խորալամպիտիս էֆ.։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 6րդ շրջանին հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար սապէս եղած է.— Հայտար Փաշա-Էսկիշէհիրի գիծ (578 քիլոմէթր) 7,864 Ֆր. անցեալ տարիէն 834 պակաս եւ միւս շրջաններէն ալ 416։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 4,041 ֆր. անցեալ տարիէն 254 պակաս եւ միւս շրջաններէն ալ 1,502։

ԿԱՏԱՂՈՒԹԵԱՆ ախտին դարմանատունը աւելի պիտի ընդարձակուի՝ նոր կազմակերպութիւններով։

ՊԱՍՐԱՅԻ մէջ երկուշաբթի օրը քոլերայէ նոր մէկ դէպք մը պատահեր է եւ առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռեր են։

ՔՈԼԻ-ՓՈՍԹԱԼՆԵՐԸ.— Թղթատարական վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ օրինական չափէն աւելի կշռող քօլի-փօսթալները չընդունուին նամակատուններու մէջ։

ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ Նահանգին Հիմնէ գաւառակին նախկին ու նախագահ Հիւսէյին Հիւսնի էֆ. եւ անդամ Ֆախրի էֆ. որ հարցաքննիչ դատաւորի պաշտօն կը վարէ, դատաստանի պիտի ենթարկուին, վասնզի, կ'ըսէ Իգտամ, կարգ մը հարցաքննութիւններու առթիւ զեղծումներ գործած են։

Գ. ՉԷՄԲԷՐԼԷՆ փետրուար 4/13ին Բաբ-Ալին ժամանելով հետեւեալ օրը Գահիրէ գացեր է։ Մինչեւ Ասուան ըզբօսական պտոյտ մը պիտի կատարէ Նեղոսի վրայ։

ԽՏԻՎԸ, անցեալ շաբթու, սեղան մը տուեր է Պարսկաստանի նախորդ նախաթարապետ Ալի Ասկար խանի եւ Կ. Պոլսոյ դեսպան Միրզա Րիզա խանի։

ՌՈՍԿԷՂՋԻՒՐԻ շոգենաւերը աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է, քննիչ յանձնաժողովէն զատ։

ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐԸ.— Քանի մը նամակատուններ դրոշմաթուղթ գնող վաճառականներու տուած օսմ. ոսկին 102 ղրշ. 30 փարայի կ'ընդունուին՝ օտար նամակատուններու դէմ դիւրութիւն մը ընծայելու նպատակով։ Հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութիւնը նըկատելով որ ընդունուած կանոնի մը համաձայն, օսմ. ոսկին կարելի չէ հարիւր ղրուշէն աւելի ընդունիլ, գրեց ամէն կողմ որ դրոշմաթուղթ գնելու համար ոսկի տալ ուզողները դուրսը մէճիտիէի վերածեն զայն, որով պիտի վճարեն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀՕՐԵՂԲԱՅՐ.— Անցեալ տարի Անգլիոյ մէջ մեռաւ Պիքըլի անուն Հոլլանտացի մը՝ քառասուն հազար ոսկիի հարստութիւն մը թողլով։ Այդ անձը ժամանակին Յունաստանի մէջ յանցանքի մը համար դատապարտուած ու պատիժը աւարտած ըլլալով Անգլիա գացած էր։ Հիմա երեւան ելած է թէ Պիքըլի եղբօրորդի մը ունի Յունաստանի մէջ, ուր հովիւ է։ Երեւան հանողը այդ գումարին մէկ հինգերորդը պիտի առնայ։ Անգլիացի փաստաբան մըն ալ հարիւր հազար ֆր.։ Հովիւը մանչ մը ու երկու աղջիկ ունի։ Աղջիկները նախապէս նշանուած էին երկու աղքատ երիտասարդի հետ բայց 40,000 ոսկին իմանալնուն պէս ճամբեցին իրենց նշանածները։

ՆԻՖ գաւառակին (Այտըն) յոյն հասարակութեան ու քահանային միջեւ անհամաձայնութիւն կար։ Քահանան վերջերս կանխիկ դրամ ուզած էր պսակադրութիւն մը կատարելու համար։ Այս պատճառով տեղւոյն թաղական Խորհուրդէն անդամներէն մէկ քանին, անցեալ օր, քահանային սենեակը երթալով զայն ծեծեր ու գլուխէն ալ վիրաւորեր են։ Քահանան տեղական կառավարութեան դիմելով դատ բացած է։

ԲԵՐԱՅԻ Թոփլա Պաշիի մէջ կիրակի իրիկուն այրած տան մէկ սենեակը կը բնակէր Օսմ. Պանքային նախկին պաշտօնեաներէն Պ. Լազար Պլուս՝ հանգստեան կոչուած։ Նոյն օրէն ի վեր երեւան ելած չէր։ Ապահովագրական Ընկերութեան պաշտօնեաները, երէկ, երբ այրած տան փլատակները փորել կու տային, այդ անձին դիակը գտան։ Կ'երեւայ թէ խեղճ մարդը չէր կրցած փախչիլ։

ՅՈՒՍԱՀԱՏ ԿՕՇԿԱԿԱՐԸ.— Վէզիր խանի մէջ կօշկակար Եօրկի, երկուշաբթի գիշեր, Բերա գնաց իր հօմանուհիին մօտ. բայց երես տալու չեղաւ. ուստի Եօրկի բաւական տրտմեցաւ վիշտը փարատելու համար եւ իր տեղը դարձաւ. հոն դաշոյնով ինքզինքը զարկաւ։ Վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Պոլսոյ, Ղալաթիոյ եւ Բերայի ճիւղերը շաբաթ օր գոց պիտի ըլլան Գուրպան Պայրամի առթիւ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԻ Պոլսոյ, Ղալաթիոյ եւ Բերայի ճիւղերը շաբաթ օր գոց պիտի ըլլան Գուրպան Պայրամի առթիւ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ. — Միացեալ-փոփոխեալ պարտքի առժամեայ արժեթղթի տէրերուն, ինչպէս նաեւ օսմ. փոփոխեալ պարտքի այն արժետէրերուն՝ որոնք չեն ներկայացուցած տակաւին b c. եւ d. սէրիներու իրենց արժեթղթերը՝ փոխանակուելու համար, կը ծանուցուի թէ 1904 մարտ 1/14ի տոկոսի կտրօնը պիտի վճարուի՝ մի՛ միայն առժամեայ արժեթղթին կցուած կտրօնին վրայ։

Հետեւաբար, միացեալ - փոփոխեալ պարտքի վերջնական արժեթղթերը իրենց տէրերուն յանձնուելէ առաջ, միեւնոյն պայմանաժամուն աւարտող կտրօնները պիտի անջատուին։

Վերջնական արժեթղթերուն հետ ուղղակի փոխանակուելիք b. c. եւ d. սէրիներու արժեթղթերուն համար, 1/14 մարտ 1904ին պայմանաժամը աւարտող տոկոսի վճարումը պիտի ըլլայ՝ նոյն արժեթղթին վրայ կցուելով առժամեայ արժեթղթին կտրօնը։

Կ. Պոլիս, 10 փետր. 1904   8—8

ԹԻՒՐՔՉԷ
Օ. ՍԱՐՐԷԱՆ

Պէյ Օղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ Ֆրանսըզ սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա 370 նումէրօլու մաղազասընտա։

Թազէ քերրէ Եվրօփատան սօն մօտա էնվայի Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ գումաշլարը ճէլպ իթմիշ օլտուղըմտան վէ ղայէթ պիւչիւմլի վէ էհվէն ֆիյաթլա էլպիսէ իմալ օլունտուղընտան բիլումում մուշթէրիլէրէ իլան օլունուր։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը այս առաւօտ բացառիկ նիստ մը գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենադպրութեամբ Տիգրան էֆ. Եսայեանի։ Ներկայ էին՝ Կրօն. Ժողովէն՝ Տ. Գրիգորիս, Տ. Վահրամ, Տ. Գաբրիէլ Սրբազանները եւ Տ. Յովհաննէս քհնյ. Շահպազեան. Քաղ. Ժողովէն՝ Միհրան Սեթեան, Մկրտիչ Աստաեան, Տիգրան Տ. Ներսէսեան եւ Սեպուհ Տէմիրճիպաշեան էֆէնտիները։

Ժողովը ուշադրութեան առաւ Դատական եւ Կրօնական գործոց նախարարութեան կողմէ Պատրիարքարան ուղղուած ծանուցագիրը, որ կոյս. Իրատէի մը համաձայն կ'արտօնէր քննիչ զրկել Ս. Երուսաղէմ Պատրիարքարանի կողմէն, հոգեւական խնդրոց կարգադրութեան համար. Նկատողութեան առաւ նոյնպէս Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն ուղղուած վերջին մէկ գրութիւնը եւ կարեւոր կարգադրութեան վրայ խորհրդակցելէ յետոյ վերջնական տնօրինութիւնը վերապահեց յառաջիկայ նիստին, որպէս զի բացակայ ժողովականներուն կարծիքն ալ կարենայ լսել։

Երուսաղէմէն կը հաղորդեն թէ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին կարգադրութեամբ՝ վանքին աւագ թարգմանի պաշտօնին կոչուեր է միաբանական ժողովին ատենապետ եւ Ժառանգաւորաց վարժարանին տեսուչ Տ. Եղիշէ վարդապետ Չիլինկիրեան իբրեւ յաջորդ Տ. Սարգիս վարդապետ Աճէմեանի։ Տ. Եղիշէ վարդապետ, որուն յանձնուած աւագ թարգմանի պաշտօնը հաղորդուած էր միւթէսարըֆ պէյին եւ որ իր հաւանութիւնը յայտնած էր եղած կարգադրութեան, այցելեր է կառավարական պաշտօնատունը եւ ներկայ գտնուեր է Իտարէի Ժողովին։ Երուսաղէմի վանքին աւագ թարգմանը Աթոռին քաղաք-քէհեասին է՝ տեղական իշխանութեան մօտ, բաց ի վանքին մէջ ունեցած իր պաշտօնին վերաբերեալ գործերէն։

— Բաղէշի Առաջնորդարանէն երէկ Պատրիարքարան հասած նամակ մը, որ ստորագրուած է առաջնորդական Փոխանորդէն եւ Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովոց բոլոր անդամներէն, կը խնդրէ որ իրենց առաջնորդին եպիսկոպոսական ստուեան տրուի անմիջապէս, տեղւոյն քրիստոնեայ յարանուանութեանց հոգեւոր պետութիւնը հակակշռելու եւ չըրջականներէն ձեռնադրուելիք քահանաները տեղւոյն վրայ ձեռնադրուելու համար։ Արդէն Խառն Ժողովը ասկէ առաջ որոշած էր տալ պահանջուած վկայականը, սակայն Մայր Աթոռոյ արդի գործերուն պատճառաւ թէ՛ Բաղէշի եւ թէ Տիարպէքիրի առաջնորդներուն ուղեւորութիւնը յետաձգուեցաւ։

— Աղեքսանդրիայէն Տ. Գէորգ քահանայ Հիւրմիւզեան Պատրիարքարան գրած մաղթագրով մը ներում եւ դարձեալ քահանայագործելու հրաման խնդրած է։

— Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն մասնակի հրաժարումներ տեղի ունեցած ըլլալով, Պատրիարքարանէ յանձնարարուեցաւ տեղւոյն առժամեայ քարոզիչ Տ. Ներսէս եպիսկոպոսի, որպէսզի կարեւոր կարգադրութիւններ ընէ։

— Գօնեայի Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահրիճ Ծ. վարդապետ Շահլամեան տեղւոյն Գաւառ. Ժողովը կազմելու համար ընտրութեան հրահանգ խնդրած է Պատրիարքարանէն։

— Ատանայի մեր Թղթակիցը՝ Տ. Յ. Պ.՝ հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ փետր. 5 թուականով. —

«Այս կիրակի Ատանայի Յիսուսեան Ս. Պօղոսի գոլէճին մէջ տեղի ունեցան դպրոցական երկու ներկայացումներ՝ վարժարանի աշակերտաց կողմէ։ Ներկայ էին Հայ-Հռոմէական առաջնորդը Պօղոս Գիւրպալեան, Սիւրեանի եւ Բաղդէսցի վարդապետները, Թարգման Սիւրեան էֆ. Իտատիի տնօրէնը եւ հայ երեւելիներ ու օտարներ։ Հանդէսը սկսաւ ցորեկուան ժամը 7ուկէսին Համիտիէ քայլերգով զոր ունկնդրեցին ներկայք յոտնկայս եւ յօժարութեամբ նուագեց հայ երիտասարդներէ բաղկացեալ նուագախումբը։ Ապա սկսաւ երեք արարուածով Ֆրանսերէն տռամ մը՝ զոր շատ յաջող կերպով կատարեցին տղաք եւ անվերջ ծափեր խլեցին։ Լաւագոյն դերակատարներն էին Լ. Խուպէսէրեան, Յ. Տէօվլէթեան, Տ. Պապիկեան, Յ. Այվազեան, Ա. Այվազեան, Ս. Թամպէ։ Վերջը ներկայացուեցաւ թուրքերէն տռամ մը 3 արարուածով, զոր նոյնպէս յաջողութեամբ կատարեցին տղաք եւ խանդավառ ծափահարութիւններու արժանացան։ Յաջողապէս իրենց դերերը կատարեցին Տ. Պապիկեան, Օրօրօլեան, Վ. Պզտիկեան, Ա. Աւետիսեան, Յ. Ճիլէեան, Յ. Այվազեան, Պ. Իպրէնտէեան, Նամէլէյէքի եւ Զաքի։ Տաճիկներուն աւարտումէն յետոյ մասնաւոր շնորհակալութիւններ յայտնուեցան ներկաներէն Յիսուսեան մեծաւոր Շաղրոնի, Ս. Պօղոսի գոլէճի տնօրէն Բէր Տասիէի, եւ աշխատակից վարժարանաց տեսուչ Բէր Աբաղի։ Հանդէսը աւարտեցաւ ժամը 11ին եւ ժողովուրդը շատ գոհ տպաւորութեան տակ մեկնեցաւ։ Միեւնոյն հանդէսը օր մը առաջ տեղի ունեցաւ միայն հայ եւ օտար տիկիններու համար։ Ս. Պօղոսի գոլէճին մէջ ուսում կ'առնեն բաւական թըւով հայ տղաք եւ ուրախ եմ յայտարարելու որ վարժարանին էն պատուաբեր աշակերտներէն են թէ՛ ուսման եւ թէ լեզուներու կողմէ։ Թէ՛ մեծաւոր Բէր Շաղրօնը, թէ՛ Բէր Տասիէն եւ թէ Բէր Աբաղը ճշմարիտ եւ անձնուէր հայասիրութեամբ մը կ'աշխատին՝ նախանձելի դիրք մը տալու վարժարանին»։

—Անցեալ ամսոյ 28ին Եգիպտոսի մէջ տեղի ունեցեր է Վսեմ. Պօղոս Նուպար փաշայի որդւոյն՝ Առաքել պէյի ամուսնութիւնը Օր. Նէվրիկ Ասլանեանի հետ։ Նոյն օրը Պօղոս փաշայի Պալէյհաուզի ամարանոցը հաւաքուեր են Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ հայ եւ օտարազգի բարձր դասու ներկայացուցիչները, լորտ Գրոմըր, հիւպատոսներ, բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, դատաւորներ, բժիշկներ, առեւտրական դասու ներկայացուցիչներ եւն., որոնց արժանաւոր ընդունելութիւն եւ մեծարանքներ տեղի ունեցեր են այդ ամարանոցին մէջ, որ գեղարուեստական ճաշակով զարդարուած է։ Այս առթիւ բարեկամներու կողմէ ծանրագին նուէրներ եւ ծաղկեփունջեր նուիրուեր են։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ Ս. ՅՈՎՀ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Պատ. Թերթիդ մէջ կարդացինք վարժարանիս արդի տնօրէն՝ Հրանդ էֆ. Սաւրենեանի պաշտօնավարութեան նկատմամբ «Մնազք» ստորագրութեամբ երկու յօդուածներ. առ այս կուզանք պատասխանել ինչ ինչ կէտերու։

Նախապէս հարկ կը համարինք յորդորել այդ «Մնազք»ը, որ եթէ ստուգիւ վարժարանին օգուտը կ'ուզէ նպատակ ունի, պէտք է իր դիմակը վար առնելով ուղղակի դիմէ Խորհրդարանս եւ ներկայացնէ իր դիտողութիւններն ու դժգոհանքները։

Ա.—«Մնազք» կ'ըսէ թէ նախորդ Թաղ. Խորհուրդը տեսնելով արդի տնօրէնին ապարդիւն պաշտօնավարութիւնը եւ չկըրնալով զինք ուղղութեան բերել՝ լաւագոյն համարեց ընդվզիլ հրաժարիլ—։ Նախորդ Թաղ. Խորհուրդը արդէն առժամաբար ընտրուած ըլլալով՝ վերջերս սահմանեցաւ ձգել իր պաշտօնը, չի յուսացուիր որ տնօրէնէն դժգոհ ըլլալուն համար էր, մանաւանդ որ, ընդհակառակը, նոյն նախորդ Թաղ. Խորհուրդն էր որ ներկայ տնօրէնը պաշտօնի կոչած էր։

Բ.—«Մնազք» կ'առարկէ թէ տնօրէնը վկայական չունի—։ Տնօրէն Հրանդ էֆ. Սաւրենեան ի ձեռին ունի Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդին վաւերացեալ 28 սեպտեմբեր 1902, 540 թիւ ուսուցչական ձեռնհասութեան վկայագիր։

Գ.—«Մնազք» կը գանգատի թէ տնօրէնը անփոյթ, կը գանակոծէ աշակերտները, բաց որուն շատ ծնողք իրենց զաւակները օտար վարժարաններ կը ղրկեն—։ Վարժարանիս մէջ ծեծի համար բնաւ գանգատ չէ լսուած մեր օրով ժողովրդեան կողմէ, եւ ուրախ ենք որ աշակերտաց թիւը օր օրի ստուարանալու վրայ է։

Դ.—Դալով կիրակնօրեայ ատենախօսութիւններուն, առանց քան մը չեն արժեր—կը յաւելու «Մնազք»։ Ուրախ ենք յայտարարելու որ այդ կիրակնօրեայ ատենախօսութիւններուն օգտակար արդիւնքը անժխտելի է, ապացոյց՝ ժողովրդեան ստուար ներկայութիւնն ու գոհունակութիւնը։

Կը խնդրենք որ բարեհաճիք ձեր պատ. օրաթերթին մէջ անկիւն մը շնորհել մեր ներկայ գրութեան, ի միամտութիւն հասարակութեան։

Ի դիմաց Ս. Թագ. Թաղ. Խորհրդոյ
Վ. Ատենադպիր   Ատենապետ
ՅՈՎՀ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ   ՄԿՉ. Խ. ՇՈՒՄՆԵՑԻ
Ռոտոսթօ, 10 փետր. 1904

Բօյաճեան, Վարժապետեան, Փափազեան, Մարգարեան եւ Պըլըքճեան ընտանիքները հրապարակաւ իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ԱՒԵՏԻՍ ԷՖ. ԲՕԼՕԼԵԱՆի յուղարկաւորութեան ու թաղման, եւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Գ. ԳԱՐԱԿԷՕԶՕՖ
Վաճառատուն լուսանկարչական պիտոյից
Կալաթա, Վօյվոտա խան, թիւ 65

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ յաճախորդացս թէ, այս անգամ յաճախորդներուս պահանջքին ու ճաշակին գոհացում տալու նպատակաւ վերջին նորաձեւութեանց համեմատ, Վաճառատունս կը գտնուին Kodakներ, Trépiedով ամէն մեծութեամբ լուսանկարչական գործիքներ։ Lumièreի, Joulagի եւ Grieshaperի լաւագոյն բլաքներէն զատ կը գտնուին նաեւ սոյն տուներուն սիտրաթի եւ պրոմիւրի զգայուն թուղթերը, ամերիկեան aluminiumէ Stéréoscopeներ պատկերներով, եւրոպական եւ տեղական ամէն քարթ-փօսթալներ եւայլն եւայլն։

Գիները խիստ դիւրամատչելի։

Գաւառներէ յանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով եւ խնամքով։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 24 փետր. — (Իրիկուան ժամ 9 30). — Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ Փորթ-Արթուրի առջեւ ճափոնական ձախողանքին վերաբերեալ լուրը մինչեւ հիմա պաշտօնապէս հաստատուած չէ։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան հասած հեռագիր մը կը հաստատէ Փորթ-Արթուրի առջեւ, երէկ, ճափոնցիներուն կրած ձախողումը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ճափոնցիները, երէկ, փորձեցին Փորթ-Արթուրի նաւահանգիստը մտցնել պայթուցիկներ բեռցած չորս շոգենաւեր, որոնց երկուքը խորտակուեցան, առանց ո՛չ մէկ պատճառելու։ Միւս երկուքը ընկղմեցան։ Ռուսերը փըճացուցին երկու թորփիլանաւեր որոնք այդ շոգենաւերուն հետ կը գտնուէին։ Հօս մինչեւ հիմա որ եւ է պաշտօնական տեղեկութիւն չառնուեցաւ այդ լուրը հաստատող։

— Սարապայէվ զօրավարը հրամանատար կարգուեցաւ սիպերիական նոր զօրաբանակին (4րդ)։

— Ռուսիա իր անկեղծ շնորհակալութիւնները յայտնեց Անգլիոյ՝ Թալպոթ յածանաւին կողմէ եղած օգնութեանց համար Վարեակի ու Քորէյեցի նաւազներուն։

ՈՒԷՅ-ՀԱՅ-ՈՒԷՅ.—Ճափոնական չորս զրահաւորներ եւ ինը յածանաւակներ առաջ անցան, դէպ ի արեւելք երթալով։

ՇԱՆՀԱՅ.— Քորէյայէն առնուած լուրերու նայելով 30,000 հոգիէ բաղկացած ճափոնական զօրաբանակ մը ցամաք ելեր է. յետոյ տարածուեր է Սէուլի եւ Բիէնկ-Եանկի միջեւ։

— Սառոյցներու հալելուն հետեւանքով Քորէյայի ճամբաներուն մեծ մասը շատ գէշ է։ Ուտելիքներու եւ ռազմամթերքներու փոխադրութիւնը շատ դըժուար է։

ՏՐԻՊՈԼԻՍ.— Թարհունայի լեռներէն եկած հեղեղներ քանդեցին Տրիպոլիսի շրջակայքը։ Մարդու բազմաթիւ կորուստ կայ. Վնասները խիստ մեծ են։ Զինուորները թումբեր շինեցին, որպէս զի ջուրերը քաղաքը չմտնեն։ Տրիպոլիսի շրջակայ օվասիսները բոլորովին քանդուած են։

ՎԻԷՆՆԱ.— Հունգարական պատուիրակութիւնը ընդունեց նաեւ պատերազմական ելմտացոյցը, ընդհանուր վիճաբանութենէ մը ետքը։

— Շուէտի Օսքար թագաւորը կէսօրէն ետքը Վիէննա ժամանեց։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր, արքիդուքսերուն եւ քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնեաներուն կողմէ։ Երկու վեհապետները զիրար ողջագուրեցին սիրալիր կերպով։ Գիշերը Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը եւ Օսքար թագաւորը ներկայ գտնուեցան թատերական հանդիսական ներկայացումի մը։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՐԱ, 14 փետր.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճափոնի ներքին փոխառութիւնը՝ հարիւր միլիոն եէնի, առատապէս ստորագրուեր է։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երեքշաբթի գիշեր ճափոնական նաւատորմը յարձակեր է ռուսական նաւատորմին վըրայ։ Ռուսերը յաջողեր են ընկղմել ճափոնական չորս յածանաւակներ եւ երկու փոխադրանաւեր։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Անճու գտնուող ռուս զօրախումբերը կը պատրաստուին յառաջանալ Ֆինկ-Եանկի վրայ որ Սէուլէն ճամբայ ելած ճափոնական զինուորներուն ալ նպատակակէտն է։

— Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Վու-Սունկ գտնուող ռուսական թնդանօթակիրը եւ ճափոնական նաւը անշարժ մնացած են սառոյցներու հալելուն հետեւանքով։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Արտաքին գործոց պաշտօնատունը հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ամերիկացիները բոլորովին ջախջախեր են ըմբոստները։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բֆլուէկ զօրավարը փետրուար 20 թուականով կը հեռագրէ Փորթ-Արթուրէն.— «Կացութիւնը փոխուած չէ։ Եալու գետին սառոյցներուն վրայ անցքը անկարելի է։ Խունխուզներու ջոկատ մը, Վիճօւն անցած առեն, գերի բռնեց ճափոնցի հազարապետ Թաշուրոն, հինգ զինուոր եւ երկու ոչ-զինուորական։ Թշնամիին նըկատմամբ առնուած լուրերը հակասական են։ Զինուցի կուսակալ Եաւան-Շի-Բայի զինուորները Չին-Ջու-Ֆու եւ Կոչանցի տարուեր են»։

— Փորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ Ալեքսիէվ ծովակալը կամաւորներու խումբ մը պիտի կազմէ՝ քաղաքը պաշտպանելու համար։ Ասոնց զէնքերը հագուստները եւ այլն Պետութիւնը պիտի հոգայ։

— Եղած զրոյցներով նայելու ճափոնական մարտանաւերը միշտ ռուսական ջուրերը կը գտնուին։ Ճափոնները իրենց պատերազմի արգիլեալ նիւթ կը նկատեն Փորթ-Արթուր տարուելիք բոլոր սննդեղէնները։ Կ'երեւայ թէ ճափոնները կ'ուզեն սովի մատնել Փորթ-Արթուրը որ անձնատուր ըլլայ։

— Ճափոնական հինգ մարտանաւեր, Քամիմուրա ծեր-ծովակալին հրամանատարութեանը տակ, Ֆուզանի վերադարձեր են՝ Քորէյայի արեւելեան ծովեզերքին վըրայ՝ Ֆուզանէն Բա-Քուանկ շրջան մը կատարելէ ետքը։ Ճափոնցի ծեր-ծովակալը համոզում գոյացուցեր է որ ճափոնի ծովին այդ կողմը ազատ է եւ թէ ռուս նաւաբաժինը Վլատիվոսթոք վերադարձած է։

ԼՈՆՏՐԱ. — Թոքիոյէն կը հեռագրեն փետրուար 20 թուով թէ ճափոնի արեւմտեան եզերքին վրայ, Շիմանէի թերակղզին հիւսիսային կողմը, Մացուէի բացերը, թնդանօթի ձայներ կ'իմացուին։ Սիմոնօսէքի ժամանած առեւտրական շոգենաւ մը նաւազները պատմեր են թէ Ֆուզանի բացերը չորս մարտանաւեր իրենց շոգենաւէն հեռուէն անցեր են եւ եօթը մղոն տեղ. Զու-Շիմայի մօտ դարձեր են։

ԽԱՐՊԻՆ. — Երկաթուղին կը բանի։ Սունկարիի մօտ կամուրջը քանդել փորձող ճափոնցիները կախուեցան։ Թունկուզներու խումբեր կը տեսնուին ճափոններու առաջնորդութեամբ։ Զինուորներ ղրկուած են անոնց ետեւէն։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Վիրէնիուս ծովակալին հրամանատարութեան տակ գըտնուած ռուս նաւաբաժինը որ Ճիպութի կը գտնուէր, յունուար 20ին Սուէզէն անցեր է եւ Քրոնշթատ կը վերադառնայ։

ՉԷ-ՖՈՒ. — Անգլիական շոգենաւ մը Ուէյ-Հայ-Ուէյէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Քորէա, տանելով անգլիական սպաներ որոնք պատերազմական գործողութեանց պիտի հետեւին։ Ամէն օր չէզոք տէրութեանց մարտանաւեր կը հասնին Չէ-Ֆու՝ թշնամութեանց հետեւելու։

ՊԷՔԻՆ.— Ռուսական եւ ճափոնական դեսպանատանց պահակներուն հրամանատարները որոշեցին միեւնոյն օրը արձակուրդ չտալ իրենց զինուորներուն, որպէս զի կռիւ մը չծագի։

— Ալեքսիէվ ծովակալը պահանջեր է չինական զինուորներէն Ռուսերուն օգնել՝ երկաթուղին պաշտպանելու, զինուորները սակայն մերժեր եւ Պէքինէն հրահանգ ուզեր են, ուրկէ պատասխանուեր է թէ քանի որ Չին խաղաղութեան առնն անկարող նկատուած է երկաթուղին պաշտպանելու, հետեւաբար հիմա ալ չի կրնար իրեն աջակցութիւնը տալ։

— Ճափոնական նոր մարտանաւերը տանող անգլիացի սպաները մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցան Թոքիոյի մէջ։

ՖՈՆԹԷՆԸՊԼՕ.— Ճափոնցի թնդանօթաձիգ երկու սպաներ որոնք թնդանօթի գործնական վարժարանը կը յաճախէին, ճամբայ ելան դէպի ճափոն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	84	13
Ամէնէն բարձր գին	»	85	21
Ամէնէն վար գին	»	84	12
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	108	37
Ամէնէն բարձր գին	»	110	75
Ամէնէն վար գին	»	108	25

ԲԱՑՈՒՄ 12 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	84	18
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108	75
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		429	50
Տէրքօզ		252	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	80
» ժուիսանս		1	40
» պարտաթուղթ		480	—
Քարտիֆ Կ. Պոլսոյ		502	—
Թրանսվալ		86	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		270	—
Լ'սվրիժ		57	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		10	80
« պարտաթուղթ	«	516	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտրա 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	—
Փարիզ » »	Ֆր.	22	90
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	85
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	85

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Բոլ էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէթալիք	»	—	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ, 24 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		86	18
Միացեալ պարտք	բ. գ.	77	25
	գոց	76	37
Օսմանեան Պանքա		11	50
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		39	—
» Մոնոբոլ		40	50
Պուլկարական 1888		82	—
Էժիբսիէն ինիֆիէ		102	50
Փօրթինեալ		102	—
Թրանսվալ		2	31
Այտին երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	38 3/4

ՓԱՐԻԶ, 24 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		95	—
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	77	50
գոց.	»	77	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	586	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	110	—
Օսմ. [illegible]	»	426	—
Օսմ Ռէժի	»	383	—
Բրիօրիթէ Թիւբը 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1069	—
Իտալական Ռանթ	»	98	35
Սպանիական արտաքին	»	76	50
Թրանսվալ	»	86	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	185
[illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 24 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	50
Րումէլիի երկաթուղի	»	118	20
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 24 Փետրուար

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	118	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	100	[illegible]
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	370

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 24 Փետրուար

Միացեալ պարտք	77	—
Րումէլիի երկաթուղի	139	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐՆԻՁԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(ձիլ Զօրաքեաշեանց դիմաց)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստուին, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելու դիւրութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Օսմ. Կայս. Պանքան մրցման կը դնէ հինգ պաշտօններ, Պոլսոյ կամ գաւառի իր գրասենեակներուն համար։ Քննութեան նիւթերը հետեւեալներն են.—

Առեւտրական եւ վարչական թղթակցութիւն՝ Ֆրանսերէն կամ Անգլերէն։

Ընտրելիներուն խօսած կամ գրած լեզուները, եւ մասնաւորապէս Թուրքերէնը։

Տարերք տոմարակալութեան, առեւտրական օրէնսգիտութեան եւ առեւտրական աշխարհագրութեան։

Տոկոսի եւ դրամափոխի հաշիւներ. փոխանակագրի գործեր։

Արժեթուղթ, դրամի վրայ գործառնութիւններ, արժեթղթերու գնում եւ վաճառում։

Մրցման մասնակցելու համար, ընտրելիները իրենց խնդրանքին հետ մէկտեղ, պէտք է ներկայացնեն լաւագոյն երաշխաւորութիւնները եւ յանձնարարութիւնները։ Օսմ. Կայս. Պանքան իրեն կը վերապահէ որոշել մրցման ընդունուելու բոլոր պայմանները։

Մրցման մասնակցիլ փափաքողները պէտք է ըլլան առ նուազն 16 եւ առ առաւելն 30 տարեկան։

Մրցումը պիտի կատարուի յառաջիկայ մարտ ամսոյ միջոցին։ Մրցման ընդունուողներուն՝ յառաջիկային անձնապէս զեկոյց մը պիտի ղրկուի, որոց թուականը ծանուցանելու համար։

Ընտրելիներէն կը խնդրուի անձամբ ներկայանալ Պանքային մասնաւոր դիւանին՝ արձանագրութեան համար, մինչեւ փետր. 29 (Ն. Տ.), բացի ուրբաթ եւ տօնական օրերէն, ամէն օր կէս օրէն ետք ժամ մէկէն մինչեւ $4\frac{1}{2}$։

—Մինչեւ այսօր պաշտօնի համար եղած խնդրանքները չեղեալ կը նկատուին։

Կ. Պոլիս 2/15 յունուար 1904

ՏՈՔԹ. Ս. ԹԻՐՋԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով այս անգամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական եւ մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրմասարֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ԱԹԷՔՈՒԼԻ

ՅՈՎՍԷՓ ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ
(ՄԵՂՐՈՒՆԻ)
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մուզաֆիէրիէ Հիւանդանոցին եւ
Պարսկական Դեսպանատան
Բերա, Մեծ Փողոց, Թագսիմ, թիւ 61
Զրանեան ապարտման

Պալպալեան ամէն օր ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններով տառապողները կ'ընդունի. իսկ Ուրբաթ, Կիրակի եւ Երեքշաբթի մինչեւ ժամը 5։ Գիշերուան որ եւ է ժամուն կարելի է դիմել։ Պալպալեան կ'երաշխաւորէ իր լեցուցած ու շինած ակռաները։ Ցորեկները ակռայ քաշել տալու համար որոշ վարձք մը չկայ. քաշել տուողին կամքէն կախեալ է։
Աղքատներուն ձրի

ԻԼԱՆ
Խազինէի Խասսայի Շահանէ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ մուլհագ օլունաճագ Անատօլու մալը քէրէսթէ մէվգիի միւնագասայա վազ իտիլմիւշ կիւնէն իթիպարէն թալիպ օլանլարըն թէքմինաթը ղայէթ ... [illegible]

Ֆի 11 շուպաթ 319   1—3

[illegible] ՏԻՓԼՕՄ, ՓԱՐԻԶ 1900

EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE
1900
FRANÇAISE
CARMEL

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

վարչութեան կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծումը

1903 յունու. 2ին, որ այցելեցին Նք Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առին եւ որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԼԻ, Պօրտոյի գիտութեանց ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՕՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՐԻ, Ս. Պետերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՊԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ. Դրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԷՕ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147

Եթիկեթին եւ խցանի կնիքներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

SOCIÉTÉ "CARMEL-ORIENTAL"
RAISIN DE CANAAN

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.24 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարգի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԹԻՒԹԻՒՆ ԻՉԷՆԼԷՐԻՆ ՍԸՀՀԻԹԻ

Ֆրանսանըն Բէրբինեան չէհրինտէ իմալ խըլընըպ «Նօրվէչլիանըն հազըգը վէ սըհհի գաթրան քեաղըտը» ունվանընը հաիզ օլան մօսիէօ Ժօզէֆ Պարտօ վէ մախսուսլարը սիկարա քեաղըտը իմալը վէ էսասընտա գաթրանը իհթիվա իտէն քեաղըտլար միյանընտա էն սըհհի օլմագլա իշթիհար իթմիշ տիր։ Գաթրանըն պօղազ վէ ճիյէր ամրազընտա հաիզ օլտուղը թէէսիրի աէվալը մալիւմ տըր։ Պու խասա պինաէն տըր քի Բարիզ մէշհէր աումումիյէսինտէ վէ տահա պաշգա սէրկիլէրտէ իհրազ էյլէտիյի իւթէրէք ալթըն ալթը մատալեայի միտալիա նայիլ օլմըշ տըր։ Պունտան պաշգա գաթը հազրէթը Շէհրիէարինըն քիմեաքէրի աքթէօր մօսիէօ Ժան Թարտիֆընտան տախի սուրէթի մըտամգըգանէտէ թահլիլ խըլընըպ պու քեաղըտըն մատտէի ասլիյէսինի գաթրան թէշքիլ իթտիյինի մէրթէպէյի վաղըհա չըգարմըշ տըր։ Պու աէտսիլէրիմիզին սըհհաթըընը մուլահազա իչուն պու սիկարա քեաղըտլարընտան գուլլանմագ քեաֆի տիր։ Պաշլըճա Թիւթիւնճի տիւքեանլարընտա աէքսթէրի օն փարայա սաթըլըր։ Թօփտան օլարագ Սթանպօլտա Թիւթիւն կէօմրիւյիւնտէ 17 նօմէրօլը մօսիէօ Զօիրա վէ Բօյի Զօէասըն տիւքեանլարընտա Փիրուխէթ օլունուր։ Ումում աէքօսը Ղալաթատա Տէմիր Խանտա 15 նօմէրօլու մօսիէօ Տիմիթրիօս Ճօրճիատիս մաղազասընտա տըր։

3—10

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օտ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
32—104

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷԹԻԷՆ Ժ. ԲԷՍՄԱՃՕՂԼՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրոններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, դակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան, տոմսերու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւայլն։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի մէջեւ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէռնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	484
Լուքանիա	12950	Չէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Բավիա	2948
Ուլթոնիա	8845	Թէրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սերբիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սլէվիա	7392	Ալէպպօ	218
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	16

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 251

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԲՐԻՍ, *Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիօնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ*
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՌ, *Դրանսադլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.*
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, *Նախկին գանձապահ.*
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, *Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիօնէի.*

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, [illegible] Բաղըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիօնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն քննիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բընձափոշի

La VELOUTINE

Ձեռ. 534
CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻԶ 524

ԹԸ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր. 191,934,57
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 32,467,172
Վճարումներ՝ [illegible] վիճակներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց, Ալայէմինի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ [illegible] խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալք ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալայէմնի խան, Պոլիս 38—52

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յօդացաւը, ճմլում, վէրք եւն, Անմահ դեղ այտուցներու եւ կոշտի համար։
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։ 8—12

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1903 *Նոյեմբեր 5/18էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն*

Վոսփորէն կամուրջ

2 —	Օրնվ. գըչ. օրթ. պէշիք.	22
2 —	Պէպէք չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշիք	19
1 45	Ենիմ. մէզպ. պէօյ. Թրպ. ենիք. էմիրկ.	40
2 20	Սթէն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնվ. Գըչ. Օրթ. Պէշկ. Գպթշ.	
1 45	Պէյք. բշպ. չպուգ գանլ. ան հիսար գանտ վանի. չէնկ. պէյ գուզգ	44
2 30	Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. պշկ.	46
3 10	Միրկ. ր. հիս. պէպէք Արնվ. գըչ. օրթ պէշիքթաշ	45
3 —	Ա. հիս. ա. գանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ. Դպթշ.	34
2 20	Ա. Ր. գավագ Ենմ. մէզր. պյքտ. Թարպ. պէյք բաշպ. չպգլ. գանլ. ա. հիսա. գանտ. օրթ. պէշ.	41
3 50	Ա. հիսար գանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշիքթաշ	3
3 15	Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. էմիրկ. պէշիկթաշ	50
4 5	Միրկ. ր. հիս. պէպ. արն. գըչ. օրթ. պշկ. գապաթաշ	
4 50	Ա. հիսար գանտ. պէպէք արն. չէնկ. պէյլ. օրթ. պէշկ. Գպթշ. սիրքէճի	1
4 15	Ր. Ա. Գավագ Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գըչ. օրթ պշկ.	37
5 —	Պէյք. բաշպ. չպուք. գանլ. ա. հիսար գանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. պէշկ.	44
6 —	Պէպէք արնվ. գըչ. չէնկ. պէյլ. օրթ. պշկ. գապաթաշ սիրքէճի (այս երթեւեկը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի շարունակուի)	46
5 45	Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գըչ. օրթ. պշկ.	38
6	Պէյք վ բշպ. ենիք. սթն. գանլ. միրկ. ր. ա. հիս. գանտ. պէպէք արնվ. գըչ. չնկլ. պէյլ. օրթ. Գուզգ. պէշկ. գպթ.	22
6 5	ր. ա. հիսար գանտ. արն. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պշկ. գապաթաշ	43
7 35	Ենմ. մէզրպ. պէօյք. Թարպ. պէյք վ ենիք. սթն. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գըչ. օրթ. պշկ.	34
8 23	Ր. ա. Գավագ մզպ. պյքտ. Թրպ. պէյք. բշպ. չըպուգ. գանլ. ա. հիսար գանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզգ. պէշկ.	39
9 30	Ենիմ. մէզր. պէօյք. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնավուտքէօյ գըչ. օրթ. պէշքթ.	45
10 15	Պէյքօզ ենիք. գանլ. ա. հիսար. գնտլ. չէնկք. պէյլ. գուզգ. իսկ.	44
10 5[illegible]	Միրգ. օրթ.	50
10 5[illegible]	Վանի. գըչ. պէշիքթաշ	19
11 15	Պէպէք	22
10 [illegible]0	Ր. Ա. գավագ Ենիմ. մէզպ. պէօյիւքտ. Թարապ. ենիք. միրկ. ր. հիս. պէպէք արնավ. օրթ. պէշիկթաշ	37

Կամուրջէն Վոսփոր

2 20	Պէշիքթաշ օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. ր. ա. գավագ.	37
3 5	Պէշիք. օրթ. արնվ. միրկ.	40
3 5	Գապթշ. պէշթ. գուզգ. օրթ. պէյլ. չնկլ. գըչ. արնվ. պէպէք գանտ. ա. հիսար ր. հիս. միրկ. գանլ. սթն. ենիք. բշպ. պէյքօզ.	22
3 30	Իսկ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուգլը բշպ. պէյքօզ	41
4 [illegible]0	Պէշկթ. չնկ. ա. հիսար	16
4	Գապթ. պշքթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթէն. ենիք. Թարպ. պէօյք. մէզ. ենմ.	38
5	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք (այս երթեւեկութիւնը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի տեւէ)	
5 15	Գապաթաշ պէշկթ. Գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի. գնտլ. ա. հիս. գանլ. չպուգլը բշպ. պէյք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ.	34
6	Գապթ. պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօք. մէզպ. ենմ. ր. ա. գավագ	39
6 40	Պէշիկթ. գուզգ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գըչ. արնվ. պէպէք գանտ. ա. հսր. գնլ. ր. հիս.	19
7 [illegible]0	Պէշիկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. ենիք. պէյք վ Թրպ. պէօյիւք. մէզպ. ենմ.	45
8 4[illegible]	Պշկթ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի. գնտլ. ա. հիս. գանլ. չըպուգլը բշպ. պէյքօզ	41
9	Պէշկթ. օրթ գըչ արնվ. պէպէք ր. հիս. միրգ. սթէն ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ր. ա. գավագ	[illegible]9
9 55	Գապթ. պէշկթ. օրթ. գըչ արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ.	50
10 30	Պէշկթ. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ.	49
10 10	Պէշկթ. գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի.	19
10 20	Պէշկթ. գանտ. ա. հիս գանլ. չըպուգլը բ. պ. պէյք. մէզպ. ր. ա. գավագը	40
10 35	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք	22
1[illegible] 50	Գապթ. պէշկթ. գուզգ. պէյլ. չէնկլը. վանիք. գանտլ. ա. ր. հիսար պէպէք	39
11 25	Պէշքթ. պէյլ. գանտ. ա. հիսար գանլ. չըպուգլը ենք. բշպ. պէյք.	45
11	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք.	38
11 25	Միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ.	46
12	Միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. ենմ.	50
11 45	Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթն. ենիք. պէյք.	44
11 50	Պշկթ գուզգ. պէյլ. չէնկ. վանի. գանտ. ա. հիսար	31
12 10	Պէշկթ. օրթ. գըչ. արնվ. պէպէք	22
12 [illegible]0	Իսկ. գուզգ. չէնկ. գանտ. արնվ.	19

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՃՈՒԼԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի ի Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէրթ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արբոսգօ	2274	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սալէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըլինօ	841	Տրինատօ	504	Իթակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1526	Ջիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1837	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1835	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1063	Բրալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանտօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիտոնօ	1243	Լորէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Քլիօ շոգենաւը. նաւապետ Սընկ։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Հօրէշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, մայիս 3ին։

Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՍ
Թիւ 23—24, Քէչէճի [illegible] խան, Ղալաթիա

3 3

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerc
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յուլիս

Գշ. 10/23 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Այնոռոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապօլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 12/25 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 14/27 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամ. 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 15/28 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԵՒ [illegible]
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Փէտ. 27ին Սիռֆասի, Սեւ ծովէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 1ին Սիռֆասի [illegible]

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200	ֆր.
» »	Մարսէյլի »	160	»
Բ. »	Բարիզի »	150	»
» »	Մարսէյլի »	120	»

[illegible]
[illegible] կարգի 945 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆր. [illegible]
[illegible]
516 Թ. ՌԸՍՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի մէջեւ բանող ցուց

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Քալէտոնիան	10500	Էմիրջեան	3500
Քէսդրիան	10500	Ապրէօն	3500
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիան	9000	Արապիան	3500
[illegible]	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անաթոլիան	2500
Սարտինիան	8000	[illegible]	1500
Ծիրքասիան	8000	Լէսպիան	2000
[illegible]	3700	Մինծօ	900
[illegible]	3700	Օբօրթօ	800
[illegible]	3700	Լիսպօն	80
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքները Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ դէպի Մաքսատուն [illegible]
600

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի Փորթի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամպէզ	3000	Թիպա	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
[illegible]	3000	Օսայրիս	2250
Քէանօփուս	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	[illegible]	1500
Մարեօթիս	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ Ե ԸՆԿ.
[illegible] ԽԱՆ
ՃԷՄՍ ՄՈՍ Ե ԸՆԿ.
191 31 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒԹԵԱՆ